

Vjesnik Вісник

Broj 107, 1/2026. / Номер 107, 1/2026.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

20 СІЧНЯ 2008 РОКУ ЗАСНОВАНО ЦЕНТРАЛЬНУ ОРГАНІЗАЦІЮ УКРАЇНЦІВ У ХОРВАТІЇ – УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

20 січня 2008 року в місті Славонський Брод відбулося офіційне заснування центральної організації українців у Хорватії – Української громади Республіки Хорватія. Водночас слід зазначити, що представники української національної меншини, а також українські культурні товариства активно діють на території Республіки Хорватія вже близько п'ятдесяти років.

Українську громаду Республіки Хорватія створено з метою збереження та розвитку національної ідентичності, національних цінностей, української мови, культури, історичної спадщини й традицій, об'єднання представників української національної меншини, запобігання процесам асиміляції, створення належних умов для ефективної діяльності товариств, які входять до складу Громади, розвитку співпраці з історичною батьківщиною – Україною, а також представлення культурного різноманіття української спільноти на благо Республіки Хорватія.

Ініціаторами та активними учасниками процесу заснування центральної організації українців у Хорватії були: Владо Карешин, Борис Гралюк, Василь Ворас, Микола Зстрижний, Остап Филима, Віктор Филима, Євгеній Пашенко, Лариса Углешич-Прокопенко, Тетяна Шагадін, Йосип Шагадін, Андрей Павлешен, Анкіца Верхас, Михайло Семенюк.

Товариства, які входять до складу Української громади Республіки Хорватія:

1. Українське культурно-просвітне товариство «Іван Франко» Вуковар
2. Українське культурно-просвітне товариство «Леся Українка» Осієк
3. Українське культурно-просвітне товариство «Україна», Славонський Брод
4. Українське культурно-просвітне товариство «Андрій Пелих» Шумеч
5. Українське культурно-просвітне товариство «Тарас Шевченко» Каніжа
6. Культурно-просвітне товариство українців «Карпати» Липовляни
7. «Українська громада міста Загреб», Загреб
8. Українське культурно-просвітне товариство «Дніпро» Рієка
9. Товариство української культури в Далмації «Цвіт» Спліт

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавель: Українська громада Республіки Хорватія
Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:

Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X

“Vjesnik” izlazi devet puta godišnje

Naklada: 1000 primjeraka

Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Владо Карешин

Za izdavača: Vlado Karešin

Головна редакторка: Оксана Мартинюк

Glavna urednica: Oksana Martinjuk

Редакція:

Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Тетяна Рамач

Uredništvo:

Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Tetjana Ramač

Коректорка хорватської мови: Нівес Романек

Lektorica hrvatskog jezika: Nives Romanjek

Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш

Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 ODRŽANA 113. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE
- 5 У РІЄЦІ ВІДБУВСЯ КОНЦЕРТ НАЦІОНАЛЬНОЇ КАПЕЛИ БАНДУРИСТІВ УКРАЇНИ
- 7 КОНЦЕРТ-МОЛИТВА ЗА МИР В УКРАЇНИ
- 9 ВИСОКІ ДЕРЖАВНІ НАГОРОДИ — ГІДНЕ ВИЗНАННЯ СЛУЖІННЯ УКРАЇНИ І ХОРВАТІЇ
- 9 VISOKA DRŽAVNA ODLIKOVANJA – DOSTOJNO PRIZNANJE SLUŽENJA UKRAJINI I HRVATSKOJ
- 10 УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №617/2025
- 10 УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №68/2026
- 10 ЗНАЧНИЙ ЮВІЛЕЙ
- 11 ZNAČAJAN JUBILEJ
- 13 У ЗАГРЕБІ ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
- 14 ODRŽANA IZBORNA SKUPŠTINA UKRAJINSKE ZAJEDNICE GRADA ZAGREBA
- 15 ПРОВЕДЕНО ВИБОРЧІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ МІСТА ЗАГРЕБА
- 16 ODRŽANA REDOVITA GODIŠNJA IZVJEŠTAJNA SKUPŠTINA UKPD „UKRAJINA“ SLAVONSKI BROD
- 17 ODRŽANA REDOVITA GODIŠNJA SKUPŠTINA UKPD „LESJA UKRAJINKA“ OSIJEK
- 17 У СПЛІТІ РОЗПОЧАЛОСЯ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА МОДЕЛЛЮ «С»
- 18 ВІЧЕ У ЗАГРЕБІ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ З НАГОДИ ЧЕТВЕРТОЇ РІЧНИЦІ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ
- 19 U ZAGREBU ODRŽAN SKUP PODRŠKE UKRAJINI POVODOM ČETVRTE GODIŠNJICE RUSKE AGRESIJE
- 20 21 ЛЮТОГО – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ

Djelatnost naših društava

- 21 U KANIŽI ODRŽANA 19. VEČER POSVEĆENA TARASU ŠEVČENKU
- 22 IKONE - BOŽIĆNI POKLON BRODSKOJ ŽUPI
- 23 KULTURNA I DOBROTVORNA MANIFESTACIJA U SLAVONSKOM BRODU „BAL 2026.“
- 24 В ОСІЄКУ ВІДБУЛАСЯ УРОЧИСТА ПРОГРАМА, ПРИСВЯЧЕНА РІЗДВЯНИМ СВЯТАМ І ЗБЕРЕЖЕННЮ ТРАДИЦІЙ
- 25 PROGRAM I DAROVI ZA BLAGDAN SVETOG NIKOLE U LIPOVLJANIMA
- 25 СВЯТКОВА ПРОГРАМА ТА ДАРУНКИ ВІД СВЯТОГО МИКОЛАЯ В ЛИПОВЛЯНАХ
- 26 НОВОРІЧНЕ ДИВО У СУБОТНІЙ ШКОЛІ КМАН У СПЛІТІ
- 27 NASTAVLJENA TRADICIJA SUDJELOVANJA KPD UKRAJINACA “KARPATI” NA LIPOVLJANSKOM ADVENTSKOM SAJMU
- 28 «ОЙ, РАДУЙСЯ, ЗЕМЛЕ, СИН БОЖИЙ НАРОДИВСЯ!»
- 28 BOŽIĆNI BLAGDANI U GRKOKATOLIČKOJ ŽUPI U SLAVONSKOM BRODU

Povijesne ličnosti Ukrajine

- 20 155 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВСЕСВІТЬО ВІДОМОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЬМЕННИЦІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
- 30 155. OBLJETNICA ROĐENJA SVJETSKI POZNATE UKRAJINSKE KNJIŽEVNICE LESJE UKRAJINKE
- 32 METROPOLIT UKRAJINSKE GRKOKATOLIČKE CRKVE ANDREJ ŠEPTYCKYJ
- 35 ВІЧЕ У ЗАГРЕБІ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ З НАГОДИ ЧЕТВЕРТОЇ РІЧНИЦІ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

NA NASLOVNOJ I ZADNJOJ STRANICI: U ZAGREBU ODRŽAN SKUP PODRŠKE UKRAJINI POVODOM ČETVRTE GODIŠNJICE RUSKE AGRESIJE

ODRŽANA 113. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske održao je 6. veljače 2026. godine 113. sjednicu u prostorijama Vlade Republike Hrvatske.

Savjet je donio Odluku o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2026. godini temeljem koje su raspoređena proračunska sredstva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za programe ostvarivanja kulturne autonomije iz područja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, programe koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora te programe kojima se stvaraju pretpostavke za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina.

Za usvajanje Odluke glasali su sljedeći članovi Savjeta: Milorad Pupovac, Anja Šimpraga, Dragana Jeckov, Milan Vukelić, Vladimir Bilek, Robert Jankovics, Veljko Kajtazi, Tibor Varga, Branka Baksa, Zorica Velinovska, Zvonko Kostelnik, Danilo Ivezić, Darko Šonc, Bruno Beljak, Zoran Ferber, Ishak Hodžić, Armin Hodžić dok je članica Savjeta Marija Meleško ostala suzdržana.

Odlukom je predloženo da se sredstvima Državnog proračuna (su)financira ostvarivanje programa kulturne autonomije, bilateralnih programa kao i programa za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina u ukupnom iznosu od 12.486.362 eura, što u odnosu na 2025. godinu predstavlja povećanje za 1.139.290 eura, odnosno za 10 %.

U Državnom proračunu planirane su tekuće donacije odnosno sredstva za programe kulturne autonomije i bilateralne programe za 2026. godinu u iznosu od 12.100.000 eura, što je za 10 % više sredstava nego za 2025. godinu kada je odobreno 11.000.000 eura.

U 2026. godini predloženo je od strane Povjerenstva financiranja 1235 programa kulturne autonomije i bilateralnih programa ukupno 114 udruga i ustanova te saveza i zajednica (sa 136 članica).

U skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Kriterijima, Savjet raspodjeljuje proračunska sredstva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina uz programe kulturne autonomije i za programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina za koju namjenu su u 2026. godini osigurana sredstva u iznosu od 300.000 eura.

U okviru provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine te pratećeg Akcijskog plana, Prijedlogom odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2026. godini, osigurana su sredstva i za programe stvaranja materijalnih pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine.

Savjet je usvojio i Odluku o rasporedu sredstava za programe stvaranja materijalnih pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina u 2026. godini temeljem koje će se četiri jedinice lokalne samouprave doznati sredstva u ukupnom iznosu od 300.000 eura.

Predsjednik Savjeta referirao se i na manifestaciju, Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, koja se u organizaciji Savjeta uspješno održala 30. studenoga 2025. godine u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog.

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske
6. 2. 2026.

У РІЄЦІ ВІДБУВСЯ КОНЦЕРТ НАЦІОНАЛЬНОЇ КАПЕЛИ БАНДУРИСТІВ УКРАЇНИ

15 січня 2026 року в хорватському місті Рієка відбулася знакова культурна подія - концерт Національної заслуженої капели бандуристів України імені Г. І. Майбороди з Києва під орудою народного артиста України Юрія Курача. У цей день Рієка засяяла особливим світлом! Тридцять шість харизматичних бандуристів і вокалістів разом із молодою солісткою - співачкою з кришталевим чистим, мов гірський струмок, голосом - подарували місту справжнє різдвяне диво. Тридцять шість харизматичних бандуристів і вокалістів разом із молодою солісткою - співачкою з кришталевим чистим, мов гірський струмок, голосом - подарували місту справжнє різдвяне диво.

Хто, як не українські музиканти, здатен так переконливо розповісти про пісенний генетичний код своєї нації, несучи місію культурного просвітництва та різдвяне світло української пісні всією Європою?

У концертній залі бібліотеки «Трсат» прозвучали відомі українські колядки та щедрівки, сповнені національного духу, любові до Батьківщини й родинних цінностей.

Публіка тепло зустрічала виступи музикантів, активно підспівувала та щиро аплодувала. Присутніх зачарував звук бандури - сакрального інструменту українських козаків. Особливе захоплення викликали сольні номери, зокрема танець козака з бубном, а також виступ молодшої солістки капели Христини Оверчук.

Концерт був організований Українським культурно-просвітнім товариством «Дніпро» Рієка. На захід зібралися представники української громади, тимчасово переміщені українці, хорватські друзі товариства та представники інших національних спільнот міста.

Голова УКПТ «Дніпро» Рієка, народна артистка України Ольга Камінська, урочисто представила гастрольючу капелу, висловила подяку представнику української національної меншини у Приморсько-горанській жупанії за фінансову підтримку заходу, подякувала партнерам і всім присутнім за підтримку української культури та благодійні внески на користь Збройних Сил України.

Концерт у Рієці відбувся в межах європейського туру капели, який охопив близько 50 виступів у країнах Європи, які відбувалися майже щодня упродовж грудня та січня. Варто зазначити, що тур було здійснено власними коштами колективу, а зібрані благодійні донати стали важливим внеском у підтримку капели.

Берегиня колективу - менеджер і директор-розпорядник пані Раїса Черногуз - подарувала товариству цінне ювілейне видання книги «Кобзарська Січ», присвячене 105-річчю заснування капели. Видання розповідає про шлях становлення найстаршого музичного колективу України - від перших десятиліть (1918–1941) до сьогодення - і щедро ілюстроване архівними та сучасними світлинами з гастролей на різних континентах.

Особливо зворушливою стала зустріч із Юрієм Курачем, Раїсою Черногуз та музикантами - членами УКПТ «Дніпро», які вже 15 років є його творчим осердям, презентуючи українську культуру в Хорватії. Цей концерт став потужним підтвердженням спільної мети

- дати багатонаціональній публіці насолоду від гармонії українського співу та звучання бандур.

Щирі овації публіки були адресовані диригентові Юрію Курачу, який майстерно переносив магію української колядки в серця слухачів. Зачарувала залу й молода солістка капели Христина Оверчук, наповнивши простір сріблястими обертонами ніжного сопрано. Вишукано прозвучав і дует сопрано та тенора - злиття голосів у неповторній мелодиці української пісні.

Такі події окрилюють, зміцнюють і наповнюють вірою - у правильність обраного шляху культурного служіння. Символічно, що організатори та більшість виконавців є випускниками Київської консерваторії, як вона називалася свого часу.

Щиро дякуємо долі за цю сердечну й незабутню музичну зустріч, яка підтвердила: українська культура впевнено звучить на європейському й світовому рівні.

Щира подяка Посольству України в Республіці Хорватія та Послу України Василю Кириличу за сприяння проведенню цього прекрасного концерту.

Ольга Камінська

КОНЦЕРТ-МОЛИТВА ЗА МИР В УКРАЇНІ

Національна капела бандуристів України вперше виступила в Загребі

Свій різдвяний тур країнами Європи знаменита Національна заслужена капела бандуристів України ім. Г. І. Майбороди завершила 16 січня в Загребі – в молитві за Батьківщину, виступивши напередодні, 15 січня, з концертом в Рієці.

У Домі Хорватської армії «Звонімір» Міністерства оборони лунали різдвяні колядки і українські пісні, наповнені національною гордістю, любов'ю до родини і до Батьківщини. Концерт був благодійним, зібрані донати для підтримки капели та для допомоги українським воїнам-музикантам, які зараз служать в Збройних силах України. Сьогодні на фронті – 12 учасників цього видатного колективу на чолі з генеральним директором, художнім керівником, народним артистом Юрієм Курачем.

Столітня місія чоловічого ансамблю

Національна заслужена капела бандуристів України, названа на честь видатного українського композитора Георгія Майбороди, є унікальним явищем культурної спадщини українського народу. Капела була створена в 1918 році в Києві за часів Української держави гетьмана Павла Скоропадського та за його сприяння.

У різні роки з колективом співпрацювали знамениті співаки, зокрема – Іван Козловський, Борис Гмиря, Дмитро Гнатюк, Анатолій Солов'яненко, Ніна Матвієнко... Національна заслужена капела бандуристів України ім. Г. І. Майбороди має свою неповторну творчу особливість – усі артисти співають і одночасно грають на бандурах.

Це найстарший творчий колектив України. В його концертних програмах беруть участь оркестрова група,

квінтет і два секстети бандуристів. Це 45 талановитих чоловіків: не просто музиканти, а носії прадавнього кобзарського духу, які гідно представляють унікальну музично-хорову культуру в Україні та за її межами.

Протягом останніх років концертний репертуар ансамблю значно розширився. З'явилися нові програми: колядки та щедрівки з усіх куточків України, стрілецькі, повстанські, рекрутські, чумацькі пісні в обробках українських композиторів. Ансамбль також виконує багато сучасних творів і під час війни продовжує активно виступати в Європі.

Автентичне мистецтво Національної заслуженої капели бандуристів України ім. Г. І. Майбороди добре знають в країнах Центральної та Південно-Східної Європи, у Канаді, Японії, Франції, Іспанії та Великій Британії. Основою репертуару були і залишаються українські народні пісні. Їх хорове виконання з супроводом ніжного сріблястого тону бандури, а також театралізація кожної пісні вражають глядачів.

До речі, в останній тур Європою капела вирушила за власні кошти, тому зібрані для артистів донати мають велике значення. Крім оплати за скромні готелі, автобус і інші обов'язкові витрати, кошти направляються на потреби колег в ЗСУ. Національна капела бандуристів України, організуючі благодійні тури, продовжує свою столітню місію – зберігати і поширювати унікальну традицію кобзарства.

Українська бандура не має аналогів у світі

Мабуть, немає більш таємничого і самотнього музичного інструменту ніж українська бандура. Дехто порівнює її з інструментами мудрих – персидським

сантиром та індійським сітаром, які використовуються в духовних практиках. Бандура - оригінальний витвір українського народу, який почав широко розповсюджуватися з кінця XVI ст. і не має аналогів у світі. Виконавські можливості цього струнно-щипкового інструменту подібні до фортепіано: можна грати всіма десятима пальцями й видавати акорди. Гра на бандурі дуже схожа на виконання на арфі. Бандуристи стверджують, що на цьому інструменті можливо зіграти майже все! Процес вдосконалення бандури триває. Найпростіша конструкція інструменту має 12 струн і приструнків, які вважаються суто українським винаходом. А сучасні концертні інструменти можуть мати до 65-ти струн!

З давніх часів бандуристів називали «народними гомерами України». Ці талановиті музики (багато з них були слабоворі), мандруючи Україною, співали волелюбні пісні, в яких прославляли подвиги хоробрих козаків і закликали до боротьби проти гнобителів. За це нерідко терпіли утиски від представників влади.

Навряд чи історія знає приклади цілеспрямованих спроб знищення інструменту як це відбувалося з бандурою в Україні. В Російській імперії в 1876 році після виходу Емського указу, який забороняв українську мову в культурній сфері, бандуристи не могли виступати на сцені. Жандарми нещадно били сліпих кобзарів, які входили до великих міст.

У 1933 році радянська влада оголосила бандуру «класово ворожим» інструментом. Багатьох музикантів розстріляли, чимало бандуристів стали жертвами голодомору...

Після проголошення Незалежності України, гра на цьому інструменті отримала «нове життя»... Програму з охорони кобзарсько-лірницької традиції включено до Реєстру належних практик з охорони нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО!

Велика подяка організаторам концерту в Загребі – Посольству України в Хорватії та Українській громаді міста Загреба, а окремі слова пошани – Міністерству оборони РХ, яке практично підтримало митців і на безкоштовній основі надало на прохання Посольства прекрасний акустичний зал. Логістична підтримка була надана коштом Представника української національної меншини Загреба.

На концерті в Загребі були присутні Надзвичайний та Повноважний Посол України В. П. Кирилич, Посол Іспанії в Хорватії Йосе Рамона Гарсіе Хернандес, голова Міжпарламентської групи дружби Україна – Хорватія депутатка Хорватського Сабору Здравка Бушич, уповноважений представник Міністра оборони Еміна Лішич Буй, державний секретар Міністерства культури і медіа Дражена Врселя, уповноважений представник Мера Загреба Таня Хорватін, ректор Загребського кафедрального собору і голова Карітасу Загребської архієпархії монс. Златко Корен, голова Служби з надання підтримки Україні Міністерства закордонних і європейських справ Сандра Тврткович, координатор робочої групи з питань співпраці з Україною МЗіЕС РХ Маріо Шкунца, представники Міністерства у справах ветеранів та ветеранських неурядових організацій, Міністерства науки, освіти і молоді, кілька директорів музичних і мистецьких шкіл, представники районних загребських центрів культури, громадських організацій та інших національних меншин, а також українських громадських організацій.

Хорватська публіка високо оцінила виконавську майстерність національного ансамблю, висловивши побажання митцям повернутися до Хорватії з цілим туром.

Ксенія Мелешко

ВИСОКІ ДЕРЖАВНІ НАГОРОДИ — ГІДНЕ ВИЗНАННЯ СЛУЖІННЯ УКРАЇНИ І ХОРВАТІЇ

Українська громада Республіки Хорватія вітає пані Ольгу Камінську і пана Борислава Гралюка з отриманням високих нагород!

Українська громада Республіки Хорватія з особливою гордістю та глибоким почуттям вдячності повідомляє про високе державне відзначення своїх достойних представників.

Указом Президента України Володимира Зеленського пані Ольгу Камінську та пана Борислава Гралюка нагороджено за вагомий особистий внесок у розвиток укра-

їнської культури, збереження національної ідентичності, активну громадянську позицію та непохитну підтримку України в час її випробувань.

Ці високі нагороди є визнанням не лише професійних здобутків, а й щирого патріотизму, вірності українським цінностям і невтомної праці задля утвердження українського слова, культури й історичної пам'яті далеко за межами Батьківщини. Своєю діяльністю відзначені активісти Української громади Республіки Хорватія зміцнюють єдність українців у світі, формують позитивний імідж України та наближають нашу спільну Перемогу.

У непрості для держави часи саме такі особистості є прикладом відданості, сили духу та відповідальності перед народом і майбутніми поколіннями. Їхня праця — це щоденне служіння Хорватії та Україні, її свободі, гідності та європейському майбутньому.

Українська громада Республіки Хорватія щиро вітає пані Ольгу Камінську та пана Борислава Гралюка з високими державними нагородами та бажає невичерпної енергії, нових звершень і Божого благословення у подальшій діяльності на благо України і Хорватії.

VISOKA DRŽAVNA ODLIKOVANJA – DOSTOJNO PRIZNANJE SLUŽENJA UKRAJINI I HRVATSKOJ

Українська zajednica Republike Hrvatske s osobitim ponosom i dubokim osjećajem zahvalnosti obavještava o visokom državnom odlikovanju svojih uglednih predstavnika.

Ukazom predsjednika Ukrajine Volodimira Zelenskog, gospođa Olga Kaminska i gospodin Borislav Graljuk odlikovani su za značajan osobni doprinos razvoju ukrajinske

kulture, očuvanju nacionalnog identiteta, aktivni građanski angažman te nepokolebljivu potporu Ukrajini u vrijeme njezinih kušnji.

Ova visoka odlikovanja predstavljaju priznanje ne samo profesionalnim postignućima, nego i iskrenom patriotizmu, vjernosti ukrajinskim vrijednostima te neumornom radu na promicanju ukrajinske riječi, kulture i povijesnog pamćenja daleko izvan granica Domovine. Svojim djelovanjem odlikovani aktivisti jačaju jedinstvo Ukrajinaca u svijetu, oblikuju pozitivan imidž Ukrajine te približavaju našu zajedničku Pobjedu.

U izazovnim vremenima za Ukrajinu upravo su takve osobe primjer predanosti, snage duha i odgovornosti prema narodu i budućim naraštajima. Njihov rad predstavlja svakodnevno služenje Hrvatskoj te Ukrajini i njezinoj slobodi, dostojanstvu i europskoj budućnosti.

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske iskreno čestita gospođi Olgi Kaminskoj i gospodinu Borislavu Graljuku na visokim državnim odlikovanjima te im želi još više energije, nove uspjehe i Božji blagoslov u daljnjem djelovanju na dobrobit Ukrajine i Hrvatske.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №617/2025

Про відзначення державними нагородами України

За вагомий особистий внесок у зміцнення міждержавного співробітництва, підтримку державного суверенітету та територіальної цілісності України, благодійну діяльність, популяризацію Української держави у світі постановляю:

Нагородити медаллю «За працю і звитягу»
КАМІНСЬКУ Ольгу — голову Українського культурно-просвітнього товариства «Дніпро» – Рієка, Республіка Хорватія

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №68/2026

Про відзначення державними нагородами України

За вагомий особистий внесок у зміцнення міждержавного співробітництва, підтримку суверенітету та територіальної цілісності України, благодійну діяльність, популяризацію Української держави у світі постановляю:

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня
ГРАЛЮКА Борислава — заступника голови української громади міста Загреба, Республіка Хорватія

ЗНАЧНИЙ ЮВІЛЕЙ

Представники української національної меншини вітають пана Миколу Застрижного з нагоди його 70-річчя

Микола Застрижний народився 21 грудня 1955 року в селі Каніжа в українській родині. У їхній сім'ї завжди плекали рідну мову, вільно нею спілкувалися, шанували українські традиції, греко-католицьку віру, не забували про власне коріння й походження, цінували та берегли свою ідентичність. Родина Застрижних бере свій початок із села Белжець (нині Гончарівка) Золочівського району Львівської області в Україні.

Сім'я проживала в Каніжі поблизу Славонського Броду до початку навчання Миколи в початковій школі, після чого переїхала до Славонського Броду, де Микола закінчив початкову школу та гімназію, а свою освіту продовжив у Вищій комерційній школі.

Вже в юнацькі роки він усвідомив виняткову важливість збереження української мови та культури на цих теренах і з сімнадцятирічного віку активно долучився до діяльності та розвитку української національної меншини.

Микола Застрижний був одним з ініціаторів заснування Української секції при Робітничому культурно-мистецькому товаристві «Джуро Джакович» (нині Фольклорний ансамбль Брода в Славонському Броді). Невдовзі після цього разом з однодумцями у 1979 році він заснував Українське культурно-мистецьке товариство «Іван Сенюк Уяк», яке у 1990 році змінило назву на Українське культурно-просвітнє товариство «Україна» Славонський Брод. Очолював зазначене товариство протягом двох мандатів: з 13 травня 1999 року до 20 червня 2000 року та з 2 березня 2011 року до 20 травня 2012 року.

Микола Застрижний активно брав участь у численних тематичних семінарах і літніх школах української мови та культури, де виконував обов'язки секретаря та керівника програм. Завдяки доброму знанню рідної мови з великою відданістю працював редактором і ведучим радіопередачі українською мовою «Українці в Хорватії» у Славонському Броді.

У 2003 році українці Славонського Броду більшістю голосів обрали Миколу Застрижного першим представником української національної меншини в Бродсько-Посавській жупанії на період з 2003 по 2007 рік.

З 2007 по 2015 рік він також обіймав посаду представника української національної меншини міста Славонський Брод.

20 січня 2008 року Микола Застрижний був одним з ініціаторів створення центральної організації українців у Республіці Хорватія - Української громади Республіки Хорватія, яку очолював у період з 2012 по 2016 рік, тобто був головою Української громади Республіки Хорватія. Під час його мандату та за його особистого внеску в столиці Хорватії Загребі було встановлено пам'ятник видатному діячеві України Тарасу Шевченку.

З 2019 року і до сьогодні він обіймає посаду представника української національної меншини Бродсько-Посавської жупанії.

Під час Вітчизняної війни за незалежність Республіки Хорватія, в якій він і сам брав активну участь, протягом тривалого часу був секретарем і керівником Кризового штабу - з 9 вересня 1991 року по 8 квітня 1994 року.

Глибоко чутливий до викликів сучасності, від самого початку російської агресії проти України він активно долучився до організації допомоги та опіки над українцями, які тимчасово перебувають на території Республіки Хорватія. Як перекладач він тісно співпрацює з керівництвом Міністерства внутрішніх справ, муніципальним і жупанійським судами в Славонському Броді,

а також з Міським товариством Червоного Хреста в Славонському Броді.

За свою невтомну та багаторічну працю, численні заслуги й досягнення, виявлений патріотизм, а також віддане й бездоганне служіння Україні Микола Застрижний є лауреатом низки високих відзнак і нагород. Серед них особливо вирізняються: плакета Хорватського сабору за особливий внесок у розвиток співпраці між двома державами та хорватським і українським народами з нагоди 10-ї річниці взаємного визнання Республіки Хорватія та України; подяка УКПТ «Україна» за винятковий особистий внесок у розвиток незалежної української держави та вірність українській ідеї, а також медаль Української всесвітньої координаційної ради «200 років від дня народження Тараса Шевченка».

У 2022 році голова Верховної Ради України під час перебування в Республіці Хорватія вручив йому подяку за значний особистий внесок у згуртування та популяризацію української історичної й культурної спадщини, а також за активну громадську та волонтерську діяльність.

Микола Застрижний брав активну участь у кількох Світових конгресах українців. Є активним членом громади, членом Президії Української громади Республіки Хорватія, головою Комітету з правового регулювання та активним членом редакції «Вісника української громади в Хорватії».

Члени Президії Української громади Республіки Хорватія, члени Українського культурно-просвітнього товариства «Україна» Славонський Брод, а також члени редакції «Вісника української громади в Хорватії» висловлюють пану Миколі Застрижному щирі вітання з нагоди цього визначного ювілею та глибоку вдячність за його багаторічну відданість українській національній меншині, хорватському народові, активну громадянську позицію й неоціненний внесок у боротьбу за незалежність і територіальну цілісність України.

Тетяна Рамач

ZNAČAJAN JUBILEJ

Pripadnici ukrajinske nacionalne manjine čestitaju gospodinu Nikoli Zastrižnom povodom njegovog 70. rođendana

Nikola Zastrižni rođen je 21. prosinca 1955. godine u selu Kaniža, u ukrajinskoj obitelji. U njihovoj se obitelji uvijek njegovao materinski jezik, slobodno njime komuniciralo, poštovala su se ukrajinske tradicije, grkokatolička vjera i nije se zaboravljalo vlastito korijenje i podrijetlo te se cijenio i čuvao vlastiti identitet. Obitelj Zastrižni vuče svoje korijene iz sela Belzec (sada Honcharivka) u Zoločivskom rajonu Ljvívské oblasti u Ukrajini.

Obitelj je živjela u Kaniži kod Slavanskog Broda do Nikolinog polaska u osnovnu školu, a potom preselila u Slavonški Brod, gdje je Nikola završio osnovnu školu i gimnaziju, a svoje je obrazovanje nastavio na Višoj komercijalnoj školi.

Već u mladenačkim godinama prepoznao je iznimnu važnost očuvanja svog ukrajinskog jezika i kulture na ovim

prostorima te se, od svoje sedamnaeste godine, aktivno uključuje u rad i razvoj ukrajinske nacionalne manjine.

Nikola Zastrižni bio je jedan od inicijatora osnivanja Ukrajinske sekcije pri Radničkom kulturno-umjetničkom društvu „Đuro Đaković“ (danas Folklorni ansambl Broda u Slavonskom Brodu). Ubrzo potom, zajedno s istomišljenicima, osniva 1979. godine Ukrajinsko kulturno-umjetničko društvo „Ivan Senjuk Ujak“, koje 1990. godine mijenja naziv u Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina“ Slavonski Brod. Na čelu navedenog Društva nalazio se u dva mandata: od 13. svibnja 1999. do 20. lipnja 2000. godine te od 2. ožujka 2011. do 20. svibnja 2012. godine.

Aktivno je sudjelovao u brojnim tematskim seminarima i ljetnim školama ukrajinskog jezika i kulture gdje je obnašao dužnosti tajnika i voditelja programa. Zahvaljujući dobrom poznavanju materinskog jezika, s velikom predanošću radio je kao urednik i voditelj radijske emisije na ukrajinskom jeziku „Ukrajinci u Hrvatskoj“ u Slavonskom Brodu.

Godine 2003. Ukrajinci Slavonskog Broda većinom glasova izabrali su Nikolu Zastrižnog za prvog predstavnika ukrajinske nacionalne manjine u Brodsko-posavskoj županiji, u razdoblju od 2003. do 2007. godine.

Od 2007. do 2015. godine obnašao je i dužnost predstavnika ukrajinske nacionalne manjine Grada Slavonskog Broda.

Dana 20. siječnja 2008. godine bio je jedan od inicijatora osnivanja središnje organizacije Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj - Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske, na čijem se čelu nalazio u razdoblju od 2012. do 2016. godine, odnosno, bio je predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske, krovne organizacije ukrajinskih udruga i pojedina u Republici Hrvatskoj. Za vrijeme njegovog mandata i uz njegov osobni doprinos postavljen je spomenik velikanu Ukrajine Tarasu Ševčenku u glavnom gradu Hrvatske, Zagrebu.

Od 2019. godine do danas obnaša dužnost predstavnika ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije.

Tijekom Domovinskog rata za neovisnost Republike Hrvatske u kojem je i sam aktivno sudjelovao, bio je dugogodišnji tajnik i voditelj Kriznog stožera, u razdoblju od 9. rujna 1991. do 8. travnja 1994. godine.

Duboko osjetljiv na izazove suvremenog trenutka, od samog početka ruske agresije na Ukrajinu, aktivno se uključio u organizaciju pomoći i zbrinjavanja Ukrajinaca koji privremeno borave na području Republike Hrvatske. Kao prevoditelj blisko surađuje s upravom MUP-a, Općinskim i županijskim sudom u Slavonskom Brodu kao i Gradskim društvom Crvenog križa u Slavonskom Brodu.

Za svoj neumoran i dugogodišnji rad, brojne zasluge i postignuća, iskazani patriotizam te predano i besprijekorno služenje Ukrajini, Nikola Zastrižni dobitnik je niza visokih priznanja i nagrada. Među njima se ističu: plaketa Hrvatskog sabora za osobit doprinos razvoju suradnje između dviju država te hrvatskog i ukrajinskog naroda, povodom

10. obljetnice međusobnog priznanja Republike Hrvatske i Ukrajine; zahvalnica UKPD „Ukrajina“ za izniman osobni doprinos razvoju neovisne ukrajinske države i vjernost ukrajinskoj ideji, kao i medalja Ukrajinskog svjetskog koordinacijskog vijeća „200 godina od rođenja Tarasa Ševčenka“.

2022. godine predsjednik Ukrajinskog parlamenta (Verhovne Rade Ukrajine) mu je uručio, prilikom boravka u Republici Hrvatskoj, zahvalnicu za značajan osobni doprinos u okupljanju i popularizaciji ukrajinskog povijesnog i kulturnog nasljeđa i aktivno javno i volontersko djelovanje.

Sudjelovao je na nekoliko Svjetskih kongresa Ukrajinaca.

Aktivan je i angažiran član zajednice, član Predsjedništva Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske, voditelj Odbora za pravno reguliranje te aktivni član uredništva „Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj“.

Članovi Predsjedništva Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske, članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ Slavonski Brod te članovi uredništva „Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj“ upućuju Nikoli Zastrižnom iskrene čestitke povodom ovog značajnog jubileja, uz izraze duboke zahvalnosti za njegovu dugogodišnju predanost ukrajinskoj nacionalnoj manjini, hrvatskom narodu, aktivan građanski angažman te neizmjeran doprinos borbi za neovisnost i teritorijalnu cjelovitost Ukrajine.

Tetjana Ramač

У ЗАГРЕБІ ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

6 грудня 2025 року в столиці Хорватії — місті Загреб — відзначили День Збройних сил України. Захід об'єднав представників української громади, дипломатів та друзів України, які з перших днів російської агресії підтримують українське військо.

В українській громаді Загреба наголошують: мир в Україні можливий лише тоді, коли українська армія буде на державних кордонах. Саме тому підтримка ЗСУ залишається головним пріоритетом громади з 2014 року.

Після початку російської агресії у 2014 році українці Загреба ухвалили рішення поряд із гуманітарною допомогою зосередити зусилля на практичній підтримці українських військових. Тоді громада завершувала підготовку до відкриття пам'ятника Тарасові Шевченку, однак урочистості перенесли, а частину зібраних коштів спрямували на потреби Національної гвардії та Збройних сил України. Для військових закуповували сучасну форму за стандартами НАТО, а за підтримки хорватських ветеранів передавали бронежилети та інше необхідне спорядження.

Із початком повномасштабного вторгнення росії у лютому 2022 року громада ще активніше зосередилася

на допомозі українському війську. Спочатку закуповували рації, ноутбуки, батареї та комплектуючі для безпілотників. Після успішної оборони Києва було ухвалено рішення сконцентрувати зусилля на придбанні дронів.

Перший безпілотник придбали у листопаді 2022 року. Відтоді спільно з Посольством України в Республіці Хорватія вдалося закупити 15 апаратів — від моделей Mavic до Matrice. Наразі готується передача чергового дрона завдяки внескам небайдужих українців і хорватів.

У громаді висловлюють щире вдячність ініціаторам допомоги Борису Гралуку та Остапу Филімі, першому голові Української громади міста Загреб Андрію Павлену, а також нинішній голові Марії Мелешко, за час керівництва якої обсяги допомоги ЗСУ суттєво зросли. Окрема подяка — Послу України в Республіці Хорватія Василю Кириличу за підтримку та координацію зусиль.

«Кожен внесок має значення. Навіть якщо вартість одного дрона дорівнює чийсь річний пенсії або зарплаті, життя українського воїна — безцінне. Наша мета — допомогти військовому виконати завдання і повернутися живим».

Під час заходу згадано слова Глави Української греко-католицької церкви Блаженнішого Святослава:

«Гуртуйтеся в українській громаді, гуртуйтеся в українській Церкві!» Цитуючи свого попередника, Блаженнішого Любомира Гузара, він закликав щодня запитувати себе: «Що я сьогодні можу доброго зробити для України?»

Учасники заходу подякували Хорватії та хорватському народові за солідарність і підтримку України.

Hvala Hrvatskoj i Hrvatima na pomoći!

Слава ЗСУ! Слава Україні!

Віктор Филіма

ODRŽANA IZBORNA SKUPŠTINA UKRAJINSKE ZAJEDNICE GRADA ZAGREBA

U prostorijama Ukrajinskog doma Ukrajinske zajednice Grada Zagreba 7. studenog 2025. godine održana je skupština Ukrajinske zajednice Grada Zagreba.

Skupštinu je otvorila i sve prisutne pozdravila predsjednica Ukrajinske zajednice Grada Zagreba gđa Marija Meleško zaželjevši svima uspješan rad.

Skupština je vođena prema slijedećem jednoglasno usvojenom dnevnom redu: izbor radnog predsjedništva, zapisničara i ovjervitelja zapisnika, izbor verifikacijske i kandidacijske komisije.

Predložena su izvješća o radu UZGZ u proteklom razdoblju, financijskom poslovanju UZGZ u proteklom razdoblju i izvješće Nadzornog odbora UZGZ za proteklo razdoblje. Također, predloženo je predstavljanje programa rada i financijskog plana za 2026. godinu, razrješenje starog saziva Predsjedništva i Nadzornog odbora UZGZ te izbor novog saziva Predsjedništva, Nadzornog odbora i likvidatora UZGZ.

Predsjednica Ukrajinske zajednice Grada Zagreba gđa Marija Meleško podnijela je vrlo iscrpno izvješće o radu Ukrajinske zajednice Grada Zagreba u proteklom razdoblju koje je obuhvaćalo niz skoro svakodnevnih aktivnosti na raznim poljima djelovanja Ukrajinske zajednice Grada Zagreba, a sve su obuhvaćale očuvanje i promociju nacionalnog identiteta i očuvanje jezika, kulture i tradicije Ukrajinaca u Zagrebu i Hrvatskoj. Navedene su i mnogobrojne aktivnosti pomoći ukrajinskim prognanicima u prilagodbi i snalaženju u svakodnevnim životnim situacijama i problemima s kojima se suočavaju.

Predsjednica UZGZ gđa Meleško podnijela je i financijsko izvješće Ukrajinske zajednice Grada Zagreba u proteklom razdoblju.

Članica Nadzornog odbora Ukrajinske zajednice Grada Zagreba Irena Nagy izvijestila je o radu Nadzornog odbora i ispravnosti rada Ukrajinske zajednice Grada Zagreba sukladno Statutu UZGZ. Sva izvješća su jednoglasno usvojena.

Predložen je Prijedlog programa rada i financijskog plana za 2026. godinu. U planu su mnogobrojne aktivnosti koje će ovisiti o mogućnosti njihovog financiranja. Prijedlog programa rada i financijskog plana za 2026. godinu jednoglasno je usvojen.

Stari saziv Predsjedništva i Nadzornog odbora jednoglasno je razriješen, te im se predsjednica Ukrajinske zajednice Grada Zagreba zahvalila na uspješnom dugogodišnjem radu.

Za novi saziv Predsjedništva Ukrajinske zajednice Grada Zagreba predloženi su: Marija Meleško, Boris Graljuk, Emil Bobrek, Anna Kulnych, Andrej Pavlešen, Dariya Pavlešen,

Marija Maslovska, Oksana Čuljat, Oleksandar Rogovski, Tetjana Kuchma i Viktor Filima.

Za novi saziv Nadzornog odbora predloženi su: Irena Nagy, Olena Klymchuk i Olena Manuilenko. Za likvidatora je predložena Marusja Jurista.

Svi prijedlozi su jednoglasno usvojeni, te je time izabrano novo Predsjedništvo, Nadzorni odbor i tajnica Ukrajinske zajednice Grada Zagreba Liudmyla Voloshyna.

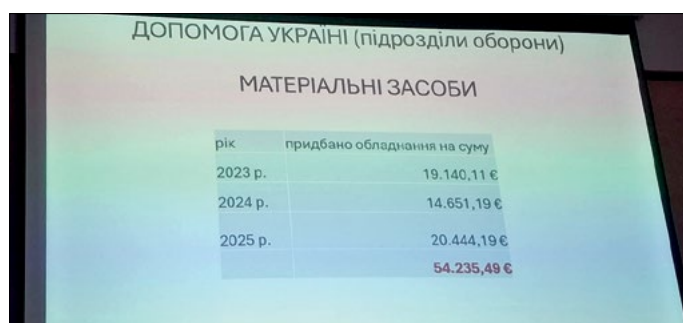
Na konstituirajućoj sjednici Predsjedništva Ukrajinske zajednice Grada Zagreba održane 7. studenog 2025. u prosto-

rijama Ukrajinske zajednice Grada Zagreba, za predsjednicu Ukrajinske zajednice Grada Zagreba predložena je gđa Marija Meleško. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen te je gđa Marija Meleško izabrana za predsjednicu Ukrajinske zajednice Grada Zagreba.

Za potpredsjednike Ukrajinske zajednice Grada Zagreba predloženi su Boris Graljuk i Emil Bobrek. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen te su g. Boris Graljuk i g. Emil Bobrek izabrani za potpredsjednike Ukrajinske zajednice Grada Zagreba.

Viktor Filima

ПРОВЕДЕНО ВИБОРЧІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ МІСТА ЗАГРЕБА

рік	придбано обладнання на суму
2023 р.	19.140,11 €
2024 р.	14.651,19 €
2025 р.	20.444,19 €
	54.235,49 €

7 листопада 2025 року в Загребі, у приміщенні Українського дому Української громади міста Загреб, відбулися виборчі збори Української громади міста Загреб.

Збори відкрила та всіх присутніх привітала голова Української громади міста Загреб пані Марія Мелешко, побажавши всім успішної роботи. Збори проведені відповідно до одноголосно прийнятого порядку денного: обрання робочої президії і кандидатурної комісії, звіти: а) звіт про роботу УГМЗ за минулий період, б) звіт про фінансові операції УГМЗ за минулий період, в) звіт Наглядової ради УГМЗ за минулий період, пропозиції програми роботи та фінансового плану на 2026 рік, розпуск старого складу Президії та Наглядової ради

УГМЗ, обрання нового складу Президії, Наглядової ради та ліквидатора УГМЗ.

Пані Марія Мелешко представила детальний звіт про діяльність Української громади міста Загреб за минулий період. У звіті було висвітлено численні заходи, зокрема майже щоденні ініціативи в різних сферах діяльності громади, спрямовані на збереження національної ідентичності, української мови, культури та традицій українців у Загребі та Хорватії. Окрему увагу було приділено заходам підтримки українських вимушених переселенців, зокрема допомозі в адаптації та подоланні щоденних життєвих труднощів.

Пані Мелешко також представила фінансовий звіт Української громади міста Загреб за звітний період.

Член Наглядової ради Української громади міста Загреб Ірена Надж доповіла про роботу Наглядової ради та правильність роботи Української громади міста Загреб відповідно до її Статуту. Усі звіти були одноголосно схвалені.

Зборами також було розглянуто та одноголосно затверджено пропозицію програми роботи й фінансо-

вого плану Української громади міста Загреба на 2026 рік, реалізація яких залежатиме від наявних фінансових можливостей.

Старий склад Президії та Наглядової ради було одногосно розпущено, а голова Української громади міста Загреба подякувала їм за успішну багаторічну роботу.

До нового скликання Президії Української громади міста Загреба було запропоновано: Марію Мелешко, Бориса Гралюка, Еміля Бобрека, Анну Кулінич, Андрія Павлешена, Дарію Павлешен, Марію Масловську, Оксану Чулят, Олександра Роговського, Тетяну Кучму та Віктора Филиму.

До нового скликання Наглядової ради було запропоновано: Ірену Надж, Олену Климчук та Олену Мануйленко. Ліквідатором було запропоновано Марусю Юристу.

Усі пропозиції одноголосно прийняті, і таким чином обрано нову Президію, Наглядову раду та секретаря Української громади міста Загреба Людмилу Волошину.

На засіданні Президії Української громади міста Загреба пані Марію Мелешко одноголосно обрано головою Української громади міста Загреба. На посади заступників голови одноголосно обрано пана Бориса Гралюка та пана Еміля Бобрека.

Віктор Филима

ODRŽANA REDOVITA GODIŠNJA IZVJEŠTAJNA SKUPŠTINA UKPD „UKRAJINA” SLAVONSKI BROD

U Radničkom domu u Slavonskom Brodu, gdje Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina” uspješno djeluje već četrdeset pet godina održana je u utorak, 23. prosinca 2025. godine, Redovita godišnja izvještajna skupština koju je otvorio, pozdravio prisutne i predložio radno predsjedništvo predsjedavajući Skupštine a ujedno i predsjednik Udruge, Vlado Karešin.

U sastav Radnog predsjedništva izabrani su Sanja Semenjuk, Viktorija Račok i Nikola Zastrižni, koji je ujedno izabran i za voditelja ove Redovite godišnje izvještajne skupštine. Za zapisničarku je izabrana Jasna Bek, dugogodišnja tajnica udruge.

Nakon što je predsjednik Verifikacijske komisije, Damir Grgetić, konstatirao da na Skupštini ima dovoljan broj nazočnih članova i da se na osnovu toga mogu donositi pravovaljane odluke, prešlo se na usvajanje predloženog Dnevnog reda.

Prezentirano je Izvješće o radu i financijskom poslovanju u 2024. godini te Izvješće Nadzornog odbora UKPD „Ukrajina” za 2024. godinu. Izvješća su aklamacijom-glasovanjem jednoglasno prihvaćena.

Članovima Skupštine predstavljen je i jednoglasno usvojen i Program rada i financijski plan za 2026. godinu koji su prethodno predložili na sjednici Predsjedništva Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske Vlado Karešin i Nikola Zastrižni.

Planirani Program rada i financijski plan UKPD „Ukrajina” za iduću, 2026. godinu, zajedno sa svim programima rada i financijskim planovima udruga članica Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske je predan Savjetu za nacionalne manjine Republike Hrvatske koji i financira, na osnovu predloženih a potom usvojenih programa udruga nacionalnih manjina Republike Hrvatske pa tako i ukrajinske, a koji ispunjavaju stroge kriterije Savjeta.

Po završetku, članovi mješovitog pjevačkog zbora su otpjevali splet ukrajinskih božićnih pjesama koje su zajedno s njima pjevali i članovi i gosti da bi potom uz prigodnu zakusku nastavili ugodno druženje uz razgovor i evociranje uspomena sa mnogobrojnih nastupa i planovima za budući rad i time završili još jednu uspješnu godinu.

Nikola Zastrižni

ODRŽANA REDOVITA GODIŠNJA SKUPŠTINA UKPD „LESJA UKRAJINKA“ OSIJEK

U Osijeku je 21. prosinca 2025. godine održana Redovita godišnja izvještajna skupština Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Lesja Ukrajinka“ Osijek za 2025. godinu.

Skupštinu je otvorila i sve prisutne pozdravila predsjednica Udruge Oksana Martinjuk.

Prezentaciju izvješća o djelatnosti UKPD-a „Lesja Ukrajinka“ Osijek tijekom 2025. godine pripremio je Davor Lagudza. Uz pomoć pripremljene prezentacije, koja je sadržavala informacije o svakom kulturnom događaju te bila obogaćena fotografijama, predsjednica Udruge Oksana Martinjuk predstavila je rad Udruge. Predsjednica je pohvalila rad sekcije za njegovanje ukrajinskog jezika i kulture, osobito plesne skupine, kao i rad sekcije rukotvorina „Gerdan“.

Posebno je izdvojila dva uspješna nastupa u Rijeci, nastup na međunarodnim manifestacijama – Smotri dječjeg stvaralaštva u Slavanskom Brodu i Susretima Ukrajinaca u Šumeću, sudjelovanje u obilježavanju 92. obljetnice Holodomora organiziranom u Slavanskom Brodu, Danu ukrajinskog jezika i pismenosti u Vukovaru, kao i organizaciju tradicionalne manifestacije „Na krilima pjesme“ u Osijeku.

Oksana Martinjuk podnijela je izvješće o financijskom poslovanju UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek za 2025. godinu te predstavila plan rada Udruge za 2026. godinu, koji je u listopadu predan Savjetu za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Nakon radnog dijela Skupštine i usvajanja izvješća održan je kulturni program posvećen božićnim tradicijama Ukrajinaca.

Davor Lagudza

У СПЛІТІ РОЗПОЧАЛОСЯ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА МОДЕЛЛЮ «С»

Від 17 січня 2026 року у місті Спліт офіційно розпочалося вивчення української мови та культури за Моделлю «С». Відтепер українські діти мають можливість опановувати рідну мову в приміщенні початкової школи «Кман-Коцунар» (Benkovačka 10).

Навчання організоване для учнів 1–8 класів. Залежно від віку сформовано чотири групи: 1–2, 3–4, 5–6 та 7–8 класи. Перші заняття вже відбулися.

З метою забезпечення зручності для дітей із різних міст та з різними навчальними змінами уроки проводяться у

змішаному форматі: частина занять відбувається очно по суботах з 8:00 до 12:00 години в школі «Кман-Коцунар», інша частина — онлайн у будні дні. З учнями працює вчителька Діана Клаїч - випускниця Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2007 р.), спеціальність «українська мова та література, сербська мова та література». Викладацьку діяльність розпочала ще під час навчання в університеті. З 2014 року проживає у Хорватії, викладає хорватську мову для дорослих онлайн. Наразі є представницею української меншини в Сплітсько-Далматинській жупанії та активною членкинею Товариство української культури в Далмації «Цвіт».

Попередньо на навчання записалося 37 дітей. Оскільки заняття розпочалися в середині навчального року, не всі змогли одразу долучитися. Організатори висловлюють сподівання, що найближчим часом до програми приєднається ще більше дітей.

Детальну інформацію щодо запису на навчання можна отримати на офіційних ресурсах Товариства «Цвіт»: e-mail: udrugacvit@gmail.com, вебсайт: <https://cvit.org.ua>.

Тетяна Павлюк

ВІЧЕ У ЗАГРЕБІ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ З НАГОДИ ЧЕТВЕРТОЇ РІЧНИЦІ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

З нагоди четвертої річниці початку жорстокої російської агресії та повномасштабного вторгнення в Україну 21 лютого 2026 року на Європейській площі в Загребі відбулося віче на підтримку України та українського народу в його тяжкій боротьбі за свободу, незалежність, територіальну цілісність і справедливий мир.

Захід організували Місто Загреб, Посольство України в Республіці Хорватія, Українська громада Республіки Хорватія та Українська громада міста Загреба.

Учасники наголосили, що українці захищають не лише свою державу, а й усю Європу. Вони тримали плакати з написами: «Сьогодні Україна - завтра Європа».

Посол України в Республіці Хорватія Василь Кирилич назвав Україну «воротами Європи» та підкреслив, що російський диктатор Путін намагатиметься знищити Європу, якщо українці не вистоять.

Посол Польщі в Хорватії Павел Червінський підтримав позицію українського колеги й наголосив, що це лише питання часу, коли «російські імперіалісти» можуть напасти на решту Європи.

Від імені Голови Хорватського сабору Гордана Яндровича до учасників звернувся депутат Європейського парламенту Давор Іво Штір. Він наголосив, що всі прагнуть миру - але миру тривалого, який не винагороджує агресора і не карає жертву.

Міністр закордонних справ Хорватії Гордан Грлич Радман зазначив, що від початку повномасштабного вторгнення Хорватія надає Україні всебічну допомогу і продовжить підтримку надалі.

Від імені прем'єр-міністра Хорватії Андрея Пленковича виступив міністр у справах ветеранів Томо Медвед. Він запевнив, що Хорватія з перших днів вторгнення підтримує Україну й робитиме це доти, доки мир не стане справедливим, безпечним і гідним жертви українських захисників та всього українського народу.

Міський голова Загреба Томіслав Томашевич подякував усім хорватам і хорваткам, жителям і жителькам міста, які з відкритим серцем прийняли українців та українко́в.

Він також висловив вдячність українцям за внесок у розвиток Загреба впродовж історії, а також тим, хто сьогодні живе і працює в хорватській столиці.

Томіслав Томашевич нагадав, що два роки тому Загреб і Київ стали містами-побратимами, та підкреслив, що Київ і нині зазнає нападів і живе в складних умовах. Підсумовуючи, він зазначив: «Загреб - з Києвом. Україні бажаю якнайшвидшого миру, перемоги та членства в Європейському Союзі».

U ZAGREBU ODRŽAN SKUP PODRŠKE UKRAJINI POVODOM ČETVORTE GODIŠNJICE RUSKE AGRESIJE

Povodom obilježavanja četvрте godišnjice početka brutalne ruske agresije i sveobuhvatne invazije na Ukrajinu, u Zagrebu je 21. veljače 2026. godine na Europskom trgu održan skup podrške ukrajinskom narodu u teškoj borbi za slobodu, neovisnost, teritorijalnu cjelovitost i pravedan mir. Skup je održan u organizaciji Grada Zagreba, Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj, Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i Ukrajinske zajednice Grada Zagreba.

Sudionici skupa naglasili su da Ukrajinci brane ne samo svoju državu već i cijelu Europu, donijevši transparente s natpisima „Danas Ukrajina, sutra Europa“.

Veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Vasyly Kyrylyč na Europskom trgu u Zagrebu nazvao je Ukrajinu „vratima Europe“ te naglasio da će ruski diktator Putin uništiti Europu ako padnu Ukrajinci.

Poljski veleposlanik u Hrvatskoj Pawel Czerwinski također se složio s veleposlanikom Ukrajine u Republici Hrvatskoj i naglasio da je samo pitanje vremena kada će „ruski imperijalisti“ napasti ostatak Europe.

U ime predsjednika Hrvatskoga sabora Gordana Jandrokovića skupu se obratio hrvatski zastupnik u Europskom parlamentu Davor Ivo Stier, naglasivši da svi želimo mir koji će trajati, a ne onaj koji će nagraditi agresora i kazniti žrtvu.

Hrvatski šef diplomacije Gordan Grlić Radman istaknuo je da je Hrvatska od samog početka ruske invazije pružala sveobuhvatnu pomoć Ukrajini te će i ubuduće biti uz nju.

U ime hrvatskog premijera Andreja Plenkovića govorio je potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved koji je Ukrajincima poručio da je Hrvatska od samog početka invazije pružila pomoć Ukrajini te će pomagati i dalje, sve dok mir u Ukrajini ne bude pravedan, siguran i dostojan žrtve ukrajinskih branitelja i ukrajinskog naroda.

Gradonačelnik Zagreba Tomislav Tomašević zahvalio je svim Hrvatima i Hrvaticama, Zagrepčanima i Zagrepčankama koji su čistog srca prihvatili Ukrajinke i Ukrajinke.

Također je zahvalio Ukrajinkama i Ukrajincima na doprinosu razvoju Grada Zagreba kroz povijest, kao i svima onima koji danas žive i rade u hrvatskoj metropoli.

Gospodin Tomašević podsjetio je kako su Zagreb i Kijev prije dvije godine uspostavili status gradova prijatelja te

naglasio da je Kijev i dalje izložen napadima i teškim životnim uvjetima. Zaključio je: „Zagreb je uz Kijev, a Ukrajini želim što prije mir, pobjedu i članstvo u Europskoj uniji.“

21 ЛЮТОГО – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ

21 лютого 2026 року світова спільнота відзначила Міжнародний день рідної мови – свято, покликане привернути увагу до цінності мовного розмаїття, необхідності збереження національних мов і поваги до культурної спадщини кожного народу. Цей день є нагодою замислитися над тим, що мова – це не лише засіб спілкування, а й основа національної пам'яті, культури та ідентичності. Втрата мови означає втрату частини духовного надбання людства.

Для українців це свято має особливе значення. Українською мовою послуговуються близько 50 мільйонів людей у світі. Вона пройшла складний історичний шлях, зазнала численних заборон і утисків з боку імперських та диктаторських режимів. Попри це, українська мова збереглася й продовжує активно розвиватися, залишаючись символом державності та національної єдності.

В умовах повномасштабної війни мовне питання набуло ще більшої ваги – як чинник самоідентифікації та культурного спротиву. Дедалі більше громадян свідомо обирають українську мову в повсякденному житті, підтримуючи національний мовний простір.

У Вуковарсько-Сріємській області відзначення Міжнародного дня рідної мови вже стало доброю традицією. Захід відбувся за ініціативи словацької національної меншини (осередок в Ілоку), яка щороку запрошує представників національних громад краю долучитися до святкування.

Цьогоріч серед мовного розмаїття – словацької, македонської, сербської, угорської, русинської та іспанської – урочисто прозвучала й українська мова. На ініціативу представниці української національної меншини Вуковарсько-Сріємської області Тетяни Кочневої Рамач, українську мову представили учні 1–5 класів Загальної школи «Антуна Бауер» з Вуковара під керівництвом вчительки української мови та літератури Тетяни Ласек Жагар.

До святкової програми увійшли поезії Тараса Шевченка, Богдана Федчука та Катерини Перелісної. Особливу атмосферу створили сучасні українські пісні Наталії Май «Любіть Україну» та Оксани Пічугіної «Я намалюю Україну» у виконанні школярів. Їхні виступи стали щирим свідченням любові до української мови та історичної батьківщини – України.

Тетяна Рамач

U KANIŽI ODRŽANA 19. VEČER POSVEĆENA TARASU ŠEVČENKU

U Društvenom domu u Kaniži 20. prosinca 2025. godine održana je 19. večer posvećena najpoznatijem ukrajinskom književniku, humanistu i borcu za neovisnost Ukrajine, Tarasu Ševčenkju pod nazivom „Tuđem se učite, svoga se ne stidite“.

Manifestacija je održana uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Općine Bebrina.

Program je vodio Andrej Has, a nastupili su: Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Taras Ševčenko“ Kaniža, Kulturno-umjetničko društvo „Posavac“ Kaniža, Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Andrij Peli“ Šumeće, Kulturno-umjetničko društvo „Lukavica“ Lukavica, Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina“ Slavonski Brod, Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ivan Franko“ Vukovar, Kulturno-umjetničko društvo „Paklenica“ Paklenica, Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Tamburica“ Koraće te Kulturno-umjetničko društvo „Odvorci“ Grgurevići.

Svi sudionici lijepo su prikazali svoju kulturu. Ipak, najveći pljesak publike dobili su članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Andrij Peli“ iz Šumeća koji su izveli najpoznatiji ukrajinski narodni ples „Hopak“. Plesače su pripremile Ozana Stasjuk i Vanesa Srbalj, aktivne članice ukrajinske udruge iz Šumeća, koje su i same dugi niz godina predstavljale svoju udrugu na brojnim festivalima i manifestacijama te se istaknule kao izvrsne učenice nastave ukrajinskog jezika i kulture.

IKONE - BOŽIĆNI POKLON BRODSKOJ ŽUPI

Mira Turković

Grkokatoličkoj župi Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu, župljanka i aktivna članica Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ Slavonski Brod Mira Turković, darovala je, kao božićni poklon, šest ikona koje je sama ispisala i koje su bile izložene na izložbi ikonopisa u Muzeju Brodskog Posavlja u svibnju

2024. godine pod nazivom: „Ikona – moje traganje za Bogom“. Poklonjene, već posvećene ikone su predstavljene i vjerničkom puku tijekom nedjeljne svete liturgije 28. prosinca 2025. godine i krasit će prostor pastoralnog centra u Slavonskom Brodu.

Inače, ikona je sveti prolaz kroz koji čovjek ulazi u odnos s nevidljivom, duhovnom stvarnošću koja u ikoni poprima svoju vizualizaciju. Ona nije tek puki religijski ukras; ona je zapis otajstva vjere pomoću boje. Ikona je bogoslužni predmet koji uči pravovjerju te omogućava odnos s likovima koji uživaju blagodat vječnosti s Bogom, što je životni cilj svakoga kršćanina.

Autorica, Mira Turković je samozatajna, druželjubiva, ponekad djetinjasto radoznala i uporna u traženju nečega višeg, zanimljiv je sam njen susret s ikonopisanjem odnosno ono što ju je potaknulo da se okuša u ovoj specifičnoj likovnoj tehnici. Gospođa Mira je 2019. godine bila i u redovničkoj

zajednici Sv. Obitelji u Lvivu gdje je došla u kontakt sa ikonopiscima i gdje se i sama okušala u toj likovnoj tehnici, u ikonopisanju. Umirovljenica je, rođena u Derventi (Bosna i Hercegovina) gdje je i živjela do 1992. godine kada je zbog ratnih događanja sa porodicom izbjegla iz rodne Bosne u Slavonski Brod gdje i danas živi. Majka je dvije kćeri, četvero unučadi i dvije praunuke. Sebe određuje kao Brođanku slijedom životnih prilika, a Ukrajinkom po rođenju. Aktivna je članica Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda i župljanka grkokatoličke župe Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu.

Nikola Zastrižni

KULTURNA I DOBROTVORNA MANIFESTACIJA U SLAVONSKOM BRODU „BAL 2026.“

U subotu, 24. siječnja 2026. godine, unatoč podmulke i neopravdane agresije i aneksije teritorija neovisne i međunarodno priznate Ukrajine, koja podnosi već četiri godine teška stradanja i razaranja, u Svečanoj dvorani „Kristal“ u Slavonskom Brodu održan je tradicionalni „Bal“, kao kulturna i dobrotvorna manifestacija uz nazočnost više od dvjesto osoba, Ukrajinaca i njihovih prijatelja Hrvata. „Balu“ su se odazvali zamjenica gradonačelnika Grada Slavonskog Broda Marina Martić Puača, župnik grkokatoličke župe Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu o. Aleksandar Hmilj i o. Robert Čabraja, predsjednici ukrajinskih udruga, raseljene osobe iz Ukrajine i mnogi drugi koji vole i podržavaju Ukrajinu, borbu Ukrajinaca za slobodu i pravedan mir te poštuju rad na očuvanju nacionalnog identiteta Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ Slavonski Brod.

Ukrajinski „Bal“ je jedan od najvećih i najposjećenijih kulturnih događaja u gradu Slavonskom Brodu na kojemu se okupljaju Ukrajinci i njihovi prijatelji ne samo iz Slavonskog Broda, županije i cijele Republike Hrvatske već i iz susjednih

država i time pokazuju da su i dalje prisutni na ovim prostorima već više od sto dvadeset pet godina i da ljubomorno čuvaju svoju kulturu od zaborava, prezentiraju je drugima i time promiču i senzibiliziraju svoje prijatelje i poznanike da i oni podržavaju pravednu borbu Ukrajine i ukrajinskog naroda za svoju slobodu i neovisnost od omraženog agresora, Rusije.

Kulturni program, kojega su vodili Ilica Vlašić i Nikola Zastrižni započeo je „Pozdravnim plesom“ članova folklorne sekcije mladeži, zatim je zbor UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod otpjevao dvije poznate ukrajinske pjesme „Misjac na nebi“ i „Oj, pid višneju“, djeca su otplesala ples „Kolomyjka“, a na kraju su mladi plesači otplesali najpoznatiji i najizvođeniji ukrajinski ples „Hopak“. Folkloraje je uvježbala voditeljica Ines Valčić, a zborom je ravnala Hanna Vyshkvarko.

Gosti su imali mogućnost donirati sredstva za pomoć Ukrajinacima i Ukrajini koja će u dogovoru sa grkokatoličkom župom Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu biti utrošena za nastavak humanitarnog projekta "Mobilnost prognanih Ukrajinaca u Slavonskom Brodu".

Po završetku kulturno-umjetničkog programa zamjenica gradonačelnika Grada Slavenskog Broda Marina Martić Puača je u prigodnom govoru pozdravila prisutne i poželjela organizatorima, članicama i članovima Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ puno uspjeha u daljnjem radu, osvrnuvši se na momentalnu situaciju u Ukrajini i izrazila želju i nadu da rat što prije završi, naglasivši da Ukrajinci na ovim prostorima i nakon više od sto dvadeset pet godina ljubomorno čuvaju svoj jezik, pjesmu i ples i to organizirano prezentiraju javnosti što se moglo vidjeti i u ovogodišnjem programu kojega su izveli članovi folklornih sekcija i mješovitog pjevačkog zbora UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod.

Na čestitkama se zahvalio predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i predsjednik Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ g. Vlado Karešin istaknuvši konstantnu, izuzetno dobru suradnju i potporu Grada Slavenskog Broda.

Za dobru zabavu, pored „ples s narančom“ i bogate tombole koju je vodio Damir Grgetić, pobrinuli su se članovi glazbenog sastava „Zabava“ iz Kule koji već godinama svojom glazbom i pjesmama obogaćuju „Bal“.

Ukrajinska nacionalna manjina u Slavenskom Brodu i ovim događajem pokazuje i dokazuje da je smisao u zajedničkom življenju, suradnji, međusobnom uvažavanju i prihvaćanju

različitosti koje sve skupa kao kulturnu zajednicu odgovornih i nadasve nacionalno svjesnih ljudi dodatno obogaćuje i usređuje, a time i pozicionira i u domovini Republici Hrvatskoj.

Nakon izvrsno provedene kulturno dobrotvorne manifestacije „Bal 2026.“ evidentno je da se predanim i organiziranim radom i u ovim današnjim turbulentnim vremenima može okupiti i djecu i mladež a i starije, da zajedno, svatko u svom djelokrugu doprinese očuvanju jezika, kulture i vjere na dobrobit njih samih, sredine u kojoj djeluju, a i cjelokupne društvene zajednice.

Nikola Zastrižni

В ОСІЄКУ ВІДБУЛАСЯ УРОЧИСТА ПРОГРАМА, ПРИСВЯЧЕНА РІЗДВЯНИМ СВЯТАМ І ЗБЕРЕЖЕННЮ ТРАДИЦІЙ

21 грудня 2025 року в місті Осієк відбулася урочиста програма «Різдво — родинне свято, наповнене теплом», присвячена світлим різдвяним святкам і збереженню українських духовних традицій. У затишних кімнатах Денного центру, яким нині тимчасово користуються українці, панувала особлива атмосфера ширості, єдності та родинного тепла.

До одного з найулюбленіших свят року всі готувалися з великою відповідальністю й натхненням. Члени Українського культурно-просвітнього товариства імені Лесі Українки підготували величні українські колядки та проникливі тематичні вірші, у яких оживали багатівкові традиції нашого народу. Учасники свята виконали мелодії колядок та різдвяних пісень на різноманітних

музичних інструментах, наповнюючи простір гармонією й світлою радістю. Юні танцюристи товариства зворушливо представили українські народні танці, засвідчивши, що традиція живе в серцях молодого покоління.

Після святкової культурної програми громада зібралася у теплому родинному колі. Присутні смакували традиційні українські страви, щиро спілкувалися, ділилися спогадами та планами на майбутнє.

Цей захід став ще одним свідченням того, що різдвяні традиції — це не лише обрядовість, а жива духовна спадщина, яка єднає покоління, зміцнює громаду та допомагає зберігати українську ідентичність навіть далеко від рідної землі.

Оксана Мартинюк

PROGRAM I DAROVI ZA BLAGDAN SVETOG NIKOLE U LIPOVLJANIMA

Blagdan Svetog Nikole tradicionalno je vrijeme darivanja najmlađih. Tako su članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ upriličili svečani program i domjenak za mlade Ukrajince, učenike osnovne škole „Josip Kozarac“ i najmlađe plesače udruge "Karpati" Lipovljani uz posjetu svetog Nikole i podjelu prigodnih darova. Tom prigodom profesorica ukrajinskog jezika Tatjana Lasek Žagar je priredila s učenicima koji u lipovljanskoj

osnovnoj školi uče Ukrajinski jezik i kulturu po Modelu C prigodan program. Program su počeli učenici pjesmicom na ukrajinskom jeziku „Миколай до нас прийде“ (Nikola će k nama doći) i recitacijama o sv. Nikoli. Otpjevali su također jednu staru ukrajinsku dječju koledu (božićnu pjesmu)

„Прилетіли ангелята“ (Doletjeli su anđelčici) te suvremenu dječju pjesmu „Любіть Україну“ (Volite Ukrajinu).

Po završenom programu sv. Nikola je podijelio darove i ovjekovječio uspomenu na taj događaj pojedinačnim slikanjem podjele darova i zajedničkom fotografijom.

Zahvaljujemo profesorici Tatjani Lasek Žagar i organizatorima, kao i svim prisutnima na upriličenom događaju sa željom očuvanja vjerske i nacionalne kulture i tradicije Ukrajinaca.

Ivan Merhaut

СВЯТКОВА ПРОГРАМА ТА ДАРУНКИ ВІД СВЯТОГО МИКОЛАЯ В ЛИПОВЛЯНАХ

УЛиповлянах з нагоди Дня Святого Миколая відбулося святкове прийняття для наймолодших. Захід організувало Культурно-просвітне товариство українців «Карпати» Липовляни, об'єднавши учнів початкової школи імені Йосипа Козарця та наймолодших танцюристів товариства.

Святкову програму підготувала вчителька Тетяна Ласек Жагар разом з учнями, які вивчають українську мову та культуру за Моделлю С у початковій школі Липовлян. Діти представили змістовний виступ, присвячений Святому Миколаю.

Програма розпочалася піснею «Миколай до нас прийде», після чого пролунали вірші українською мовою

про святого Миколая. Учні також виконали старовинну українську дитячу колядку «Прилетіли ангелята», а завершили виступ сучасною піснею «Любіть Україну».

Особливою частиною заходу став візит Святого Миколая, який привітав дітей і вручив подарунки наймолодшим членам товариства. На згадку про подію учасники зробили спільні та індивідуальні фотографії.

Організатори висловили щире подяку вчительці Тетяні Ласек Жагар, батькам, учасникам і всім присутнім за підтримку та активну участь у заході. Подібні ініціативи сприяють збереженню релігійної та національної культури української громади та переданню традицій молодшому поколінню.

Павло Головчук

НОВОРІЧНЕ ДИВО У СУБОТНІЙ ШКОЛІ КМАН У СПЛІТІ

Наприкінці 2025 року в суботній школі КМАН у Спліті відбувся яскравий новорічний захід, який об'єднав дітей, викладачів і батьків у теплій родинній атмосфері. Подія стала святом творчості та українського духу далеко за межами Батьківщини.

Упродовж року учні школи опановували образотворче мистецтво, акторську майстерність і музику. Підсумком спільної праці став великий новорічний концерт, підготовлений викладачами та вихованцями навчального закладу.

Гості заходу побачили виступи акторської секції під керівництвом Тетяни Кірчик. Особливе захоплення викликала сучасна театральна постановка «Білосніжка та 7 блогерів» — дотепна інтерпретація відомого сюжету, що поєднала гумор, актуальні теми та яскраву гру юних акторів.

Музичну частину концерту представили вихованці класів фортепіано та вокалу (керівники — Т. Дулеба та І. Жайворонок). Виступи дітей додали святую емоційності

й динаміки, а глядачі щиро підтримували юних артистів оплесками.

Окремою подією стала виставка робіт секції образотворчого мистецтва під керівництвом Євгенії Бахтігареєвої. В експозиції були представлені різножанрові й емоційні картини, створені дитячими руками, що продемонстрували талант і креативність учнів.

Кульмінацією свята стала поява Святого Миколая, який привітав дітей із прийдешніми святами та вручив солодкі подарунки, наповнивши зал радістю й дитячими усмішками.

Організатори та батьки висловлюють щире подяку адміністрації школи за підтримку та надану можливість провести захід на сцені навчального закладу.

Новорічний концерт у Спліті став не лише творчим підсумком року, а й важливою подією для української громади міста — простором, де зберігаються культура, мова та традиції, а дитячий талант і відданість педагогів створюють справжнє свято.

Євгенія Бахтігареєва

NASTAVLJENA TRADICIJA SUDJELOVANJA KPD UKRAJINACA „KARPATI“ NA LIPOVLJANSKOM ADVENTSKOM SAJMU

6. prosinca 2025. godine, u organizaciji Turističke zajednice Općine Lipovljani, održan je tradicionalni Lipovljanski adventski sajam. Sajam su uveličale sve kulturne udruge s područja općine, kao i gostujuće udruge iz šire okolice koje surađuju s Lipovljanima kroz razmjenu posjeta te prezentaciju programa, običaja, pjesama, plesova i rukotvorina, ali i tradicijskih kulinarskih vještina.

Kvalitetna prezentacija ukrajinskih delicija

Izložbeni štand Kulturno-prosvjetnog društva „Karpati“ Lipovljani uredile su uvijek aktivne članice sekcije „Kreativne radionice“, koja djeluje unutar udruge „Karpati“ pod vodstvom gospođe Ankice Holovčuk. Članice su se potrudile na visokoj razini prezentirati tradicionalne ukrajinske delicije. Rad ove sekcije nije usmjeren isključivo na kulinarstvo, već je duboko povezan uz vjerske običaje, tradiciju i kulturu (ručni rad, ukrajinski vez, šaranje uskrasnih jaja i sl.). Tako je i ovaj puta štand bio prigodno ukrašen božićnim ukrasima i ručnim radovima s prepoznatljivim ukrajinskim vezom.

Gastronomska ponuda bila je u potpunosti prilagođena predbožićnom vremenu. Članice su pripremile prezentaciju ukrajinskih jela i slastica prema izvornim receptima, uz namirnice koje su osigurali KPD Ukrajinaca „Karpati“ i Ukrajinska zajednica RH.

Na štandu je bila bogata ponuda: kutja (posna pšenica) koju je pripremila gospođa Štefica Hoško. Kutja je glavno obredno jelo na Badnjak i Božić kojim se, prema običaju, započinje obrok. Priprema se od kuhanih žitarica (najčešće pšenice, ali i riže, leće ili heljde) te se začini medom, makom, orasima i suhim voćem. Varenyky (pirege) pripremila je gospođa Štefica Semenjuk. Varenyky su jedno od najpoznatijih jela ukrajinske kuhinje, toliko popularno da mu je podignut i spomenik u ukrajinskom gradu Čerkasy. Iako slične varijante punjenog tijesta postoje i u susjednim zemljama, varenyky su simbol

Ukrajine. Najčešće se pune svježim sirom, no postoje i varijante s višnjama, krumpirom, kupusom, šljivama... Boršč - kulturno blago i kulinarski ponos Ukrajine pripremila je gospođa Ankica Holovčuk. Ova bogata juha od povrća s ciklom varira ovisno o prigodi – od „bogatih“ mesnih varijanti do posnih inačica, zbog čega se s pravom naziva jelom za svaku priliku. Posjetitelji su mogli kušati i pampuške (okruglo pecivo premazano češnjakom), domaće likere te razne kolače poput kuglofa, salenjaka, kiflica i kolača od maka i sira.

Za ovako bogatu blagdansku ponudu zaslužne su članice: Slavka Toth, Željka Hnatjuk, Marica Šegotić, Mira Ardan i Ivana Šteljma.

Posebna zahvala gospođi Nadi Fedak na pomoći pri realizaciji ovog teksta, kao i svima ostalima koji su se aktivno angažirali. Još jednom – veliko hvala svima!

Ivan Merhaut

«ОЙ, РАДУЙСЯ, ЗЕМЛЕ, СИН БОЖИЙ НАРОДИВСЯ!»

У неділю після Різдва Христового, 28 грудня 2025 року, в конкатедралі святих Кирила і Методія у столиці Хорватії - Загребі - вперше відбулася Різдвяна Божественна Літургія українською мовою. Богослужіння зібрало надзвичайно велику кількість українських вірян. Літургію очолив парафіяльний вікарій о. Мирослав Барничко.

Після богослужіння в атмосфері справжнього Українського Різдва у конкатедралі відбувся духовно насичений різдвяний концерт ансамблю «Щедрик» Української громади міста Загреба. Колектив представив

багату програму різдвяних пісень та українських колядок. Виступ настільки зворушив присутніх, що ансамбль на прохання слухачів виконав додаткові твори поза програмою, ще більше підкресливши духовну глибину події.

Завершенням святкового дня стало тепле спілкування у парафіяльній залі, де парафіяни та члени української церковної громади ще довго колядували, виконуючи як традиційні, так і сучасні українські коляди.

Віктор Филіма

BOŽIĆNI BLAGDANI U GRKOKATOLIČKOJ ŽUPI U SLAVONSKOM BRODU

Као i svake godine u vrijeme božićnih blagdana u grkokatoličkoj župi Uzvišenja Svetog (Časnoga) Križa u Slavonском Броду i filijalama u Donjim Andrijevcima i Bukovlju aktivnosti su bile svakodnevne kako i priliči. Božić se ubraja, zajedno s Uskrsom i Duhovima, među tri najveća kršćanska blagdana. Božićno vrijeme traje od Božića pa do blagdana Krštenja Gospodinova, a to je uvijek nedjelja iza blagdana Sveta tri kralja. U ovoj župi proslava je započela pripremama za Božić, a kulminacija je bila Polnočka, jedna od najsvečanijih misa u godini i jedina koja se slavi u pola noći 24./25. prosinca. Crkva je bila puna vjernika koji su u zajedništvu, uz molitvu i svetu pričest dočekali rođenje Isusa Krista. Na Polnočki je upravitelj župe o. Aleksandar pročitao Božićnu poslanicu vladike Milana Stipića za Božić 2025. godine.

26. prosinca održana je sveta, jutarnja liturgija, a proslava Božića završila je 27. prosinca, popodnevnom svetom litur-

gijom i tradicionalnim druženjem vjernika u pastoralnoj dvorani uz prigodan domjenak i pjevanje ukrajinskih i hrvatskih božićnih pjesma.

U Ukrajini je običaj, a tako i kod Ukrajinaca u Hrvatskoj pjevati božićne pjesme – koljade u kojima se domaćinima želi blagostanje i bogata žetva. Na božićno jutro, božićni pjevači odlaze susjedima i rodbini, pjevaju pjesme i očekuju darove za uzvrat. I odrasli, i djeca mogu pjevati božićne pjesme i svi se mogu pridružiti ovoj divnoj tradiciji pa su tako i najmlađi župljani i njihovi roditelji, uglavnom prognani Ukrajinci, zajedno sa o. Aleksandrom, u nedjelju 28. prosinca, ukrajinsku božićnu koljadu donijeli, već tradicionalno u domove ukrajinskih obitelji u Slavonском Броду i tom gestom obrađovali i mlade i stare i time doprinijeli očuvanju ove stoljetne tradicije Ukrajinaca.

Nikola Zastrižni

155 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВСЕСВІТНЬО ВІДОМОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЬМЕННИЦІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Леся Українка

25 лютого Україна відзначає 155-річчя від дня народження видатної письменниці, перекладачки, фольклористки, громадської та культурної діячки Лесі Українки.

У своїй творчості Леся Українка протягом усього життя сповідувала цінності миру, толерантності, інклюзивності, гендерної та етнічної рівності. Її літературна спадщина й сьогодні залишається актуальною та глибоко впливає на український і світовий культурний дискурс.

Часто здається, що ми добре знаємо Лесю Українку. Її портрет висів у кожній українській школі, у кожному класі; діти вчили її вірші напам'ять, а її ім'я знайоме кожному з дитинства. Зазвичай ми уявляємо її тендітною жінкою у вишиванці — хворою тілом, але сильною духом. Проте за цим звичним образом стояла зовсім інша особистість — яскрава, смілива й вільна у своїх думках.

Леся Українка прожила лише неповних 43 роки. Понад 30 років вона боролася з тяжкою хворобою. Лікарі того часу не сподівалися, що вона проживе так довго, але сила волі, наполеглива праця й любов до життя допомогли їй творити й не здаватися.

Народилася Леся Українка (справжнє ім'я — Лариса Петрівна Косач) 13 лютого 1871 року в місті Звягель

(Новоград-Волинський). Вона зростала в освіченій родині: мати — письменниця Олена Пчілка, батько — юрист. Батьки приділяли велику увагу освіті дітей, заохочували їх читати, вивчати іноземні мови та займатися перекладами.

У родині та близькому колі Лесі були відомі культурні діячі: її дядько Михайло Драгоманов, письменник Михайло Старицький, композитор Микола Лисенко. Саме тому вона рано почала писати: у дев'ять років складала вірші, а у тринадцять — її твори вже друкували.

У 1884 році у львівському журналі «Зоря» з'явилися її перші надруковані вірші — «Конвалія» та «Сафо». Саме тоді вперше було використано псевдонім Леся Українка.

Дитячі роки поетеси минали на Поліссі. Узимку родина Косачів жила в Луцьку, а влітку — в селі Колодяжному. Серед чинників, що вплинули на формування її таланту, важливе місце посідала музика. «Мені часом здається, — писала вона, — що з мене вийшов би далеко кращий музикант, ніж поет, та тільки біда, що натура утяла мені кепський жарт». Цим «жартом» став початок туберкульозу кісток і суглобів, із яким вона боролася все життя. Через хворобу дівчинка не відвідувала школи, однак завдяки матері, а також Михайлові Драгоманову, який мав значний вплив на її духовний розвиток, Леся Українка здобула глибоку й різнобічну освіту. Вона знала понад десять мов, досконало орієнтувалася у вітчизняній і світовій літературі, історії та філософії. У 19 років написала для своєї сестри підручник «Стародавня історія східних народів».

На початку 1893 року у Львові вийшла перша поетична збірка Лесі Українки — «На крилах пісень». Відкриває її ліричний цикл «Сім струн», у якому постає образ «бездольної матері» — України, що дістає подальший розвиток у циклі «Сльози-перли». Серед уміщених у збірці творів особливо вирізняється вірш «Contra spem spero», який сприймається як кредо молодої письменниці, декларація її незнищенного оптимізму. 1899 року у Львові побачила світ друга поетична збірка — «Думи і мрії». До неї увійшли цикли «Мелодії», «Невільничі пісні», «Відгуки», а також поеми «Давня казка» і «Роберт Брюс, король шотландський». Ця збірка засвідчила безсумнівний творчий злет поетеси.

Через хворобу Леся Українка багато подорожувала. Вона лікувалася в Криму та на Кавказі, у Німеччині й Швейцарії, в Італії та Єгипті. Хоча чужина завжди викликала в неї тугу за рідним краєм, водночас вона збагачувала письменницю новими враженнями, знанням життя інших народів, сприяла поглибленню інтернаціональних мотивів її творчості.

Останні роки життя Леся Українка провела в Грузії та Єгипті. Хвороба неблаганно прогресувала, проте, долаючи страждання, вона знаходила в собі сили для творчості. На Кавказі поетеса дедалі частіше згадувала волинське дитинство - перед нею поставав світ задумливої поліської краси. Так народилася «Лісова пісня», написана за кілька днів тяжко хворою поетесою.

Леся Українка померла 1 серпня 1913 року в грузинському містечку Сурамі. Її тіло перевезли до Києва та поховали на Байковому кладовищі.

2004 року було засновано Премію Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва. Її щороку присуджують авторам творів, що сприяють вихованню підростаючого покоління в дусі національної гідності, духовної єдності українського суспільства та здобули широке громадське визнання.

Ім'ям Лесі Українки названо бульвари, площі, вулиці, театри, вищі навчальні заклади, установи й підприємства в Україні. Її життя і творчість досліджує Науково-дослідний інститут Лесі Українки. На честь поетеси названо астероїд 2616 Леся.

У хорватському місті Осіек діє Українське культурно-просвітне товариство, яке носить ім'я великої поетеси.

Творчий спадок Лесі Українки — невичерпний і неосяжний. За сміливість думки й глибину поглядів, громадянську мужність і подвижництво її називали Жанною д'Арк української поезії, дочкою Прометея, ніжною блакитноокою Лесею, поетесою поступу. Та настав час назвати її справжнім ім'ям — геніальна дочка України. Своєю винятковістю й водночас простотою, своїм великим ім'ям — Леся Українка — вона й досі торує українцям шлях до самих себе: до мови, родини, рідної землі, до України.

Підготувала Тетяна Рамач

155. OBLJETNICA ROĐENJA SVJETSKI POZNATE UKRAJINSKE KNJIŽEVNICE LESJE UKRAJINKE

25. veljače 2026. godine Ukrajina slavi 155. obljetnicu rođenja izvanredne ukrajinske književnice, prevoditeljice, folkloristice, javne i kulturne djelatnice Lesje Ukrajinke.

Lesja Ukrajinka je tijekom cijelog života u svom radu zagovarala vrijednosti mira, tolerancije, uključivosti, rodne i etničke ravnopravnosti. Književno nasljeđe spisateljice ostaje relevantno i ima dubok utjecaj na ukrajinski i međunarodni kulturni diskurs.

Često se čini da dobro poznajemo Lesju Ukrajinku. Njezin je portret visio u svakoj ukrajinskoj školi, svakoj učionici, njezine pjesme djeca su učila napamet, a ime je svakom poznato još od djetinjstva. Obično je zamišljamo kao krhku ženu u narodnoj nošnji, bolesnu tijelom, ali snažnu duhom. No iza te ustaljene slike stajala je posve drugačija osoba - živahna, hrabra i slobodna u svojim mislima.

Lesja Ukrajinka živjela je samo nepune 43 godine. Više od 30 godina borila se s teškim bolestima. Liječnici toga vremena nisu se nadali da će živjeti tako dugo, ali snaga volje, rad i ljubav prema životu pomogli su joj da stvara i ne odustane.

Lesja Ukrajinka (pravim imenom Larysa Kosač) rođena je 13. veljače 1871. godine u gradu Novohrad-Volynskyj. Odrasla je u obrazovanoj obitelji: majka joj je bila književnica Olena Pčilka, a otac pravnik. Roditelji su veliku pozornost posvećivali obrazovanju djece, poticali ih na čitanje, učenje stranih jezika i bavljenje prijevodima. U obitelji i bliskom krugu Lesje bili su poznati kulturni djelatnici: njezin ujak Myhajlo Drahomanov, književnik Myhajlo Staricki i poznati skladatelj Mykola Lysenko. Upravo zato Lesja je rano počela pisati: s devet godina stvarala je pjesme, a s trinaest ih je već objavljivala.

Godine 1884. u lavovskom časopisu „Zorja“ pojavile su se njezine prve tiskane pjesme „Đurđica“ i „Safo“. Upravo tada je prvi put upotrijebljen pseudonim Lesja Ukrajinka.

Djetinjstvo pjesnikinje prolazilo je u Polissju. Zimi je obitelj Kosač živjela u gradu Lucku, a ljeti u selu Kolodjažnom. Među čimbenicima koji su utjecali na oblikovanje talenta Lesje Ukrajinke važno mjesto zauzimala je glazba. „Katkad mi se čini“, pisala je, „da bih bila mnogo bolja glazbenica nego pjesnikinja, samo je nesreća što mi je priroda priredila lošu šalu“. Tom je „šalom“ bio početak tuberkuloze kostiju i zglobova, s kojom se borila cijelog života. Zbog bolesti djevojčica nije pohađala školu, no zahvaljujući majci, kao i Myhajlu Drahomanovu, koji je imao snažan utjecaj na njezin duhovni razvoj, Lesja Ukrajinka stekla je duboko i svestrano obrazo-

vanje. Poznavala je više od deset jezika, izvrsno se snalazila u domaćoj i svjetskoj književnosti, povijesti i filozofiji. Tako je s 19 godina za svoju sestru napisala udžbenik „Stara povijest istočnih naroda“.

Početak 1893. godine u Lavovu je objavljena prva pjesnička zbirka Lesje Ukrajinke „Na krilima pjesama“. Otvara je lirski ciklus „Sedam žica“, iz kojega se rađa lik „nesretne majke“ - Ukrajinke, koji se dalje razvija u ciklusu „Suze-biseri“. Među djelima uvrštenima u zbirku posebno se ističe pjesma „Contra spem spero“, koja se doživljava kao credo mlade spisateljice, deklaracija njezina neuništivog optimizma. Godine 1899. u Lavovu je objavljena druga pjesnička zbirka „Misli i snovi“. U nju su ušli ciklusi „Melodije“, „Ropskih pjesama“, „Odjeci“, kao i poeme „Stara bajka“ i „Robert Bruce, kralj škotski“. Ova zbirka potvrdila je nesumnjiv stvaralački uzlet mlade pjesnikinje.

Zbog bolesti je Lesja Ukrajinka mnogo putovala. Liječila se na Krimu i Kavkazu, u Njemačkoj i Švicarskoj, u Italiji i Egiptu. Iako je tuđina u njoj uvijek budila čežnju za rodnim krajem, istodobno je obogaćivala spisateljicu novim dojmovima, spoznajama o životu drugih naroda te pridonosila produbljivanju internacionalnih motiva njezina stvaralaštva.

Posljednje godine života Lesja Ukrajinka provela je u Gruziji i Egiptu. Bolest je neumoljivo napredovala, no, svladavajući patnje, pronalazila je snagu za stvaralački rad. Na Kavkazu se pjesnikinja sve češće prisjećala volynskog djetinjstva; pred njom se pojavljivao svijet zamišljene poliske ljepote. Tako je nastala „Šumska pjesma“, napisana u nekoliko dana od strane teško bolesne pjesnikinje.

Lesja Ukrajinka umrla je 1. kolovoza 1913. godine u gradiću Surami u Gruziji. Njezino je tijelo prevezeno u Kyjiv i pokopano na Bajkovom groblju.

Godine 2004. utemeljena je Nagrada Kabineta ministara Ukrajine imenom Lesje Ukrajinke za književno-umjetnička djela za djecu i mlade, koja se svake godine dodjeljuje za djela koja pridonose odgoju mlađeg naraštaja u duhu nacionalnog dostojanstva, duhovnog jedinstva ukrajinskog društva i koja su stekla široko javno priznanje. Imenom Lesje Ukrajinke nazivaju se bulevari, trgovi, ulice, kazališta, visokoškolske ustanove, institucije i poduzeća u Ukrajini. Njezin život i stvaralaštvo proučava Znanstveno-istraživački institut Lesje Ukrajinke. U čast pjesnikinje nazvan je asteroid 2616 Lesja.

U hrvatskom gradu Osijeku djeluje Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo koje s ponosom nosi ime velike pjesnikinje Lesje Ukrajinke.

Stvaralačka ostavština Lesje Ukrajinke neiscrpna je i nemjerljiva. Zbog hrabrosti misli i dubine pogleda, građanske hrabrosti i stroge posvećenosti nazivali su je Ivanom Orlean-skom ukrajinske poezije, kćeri Prometeja, nježnom plavom Lesjom, pjesnikinjom napretka. No došlo je vrijeme da je nazovemo pravim imenom - genijalna kći Ukrajine. Svojom iznimnošću i istodobno jednostavnošću, svojim velikim imenom - Lesja Ukrajinka - ona i danas vodi Ukrajince putem prema sebi samima: prema jeziku, obitelji, rodnoj zemlji, prema Ukrajini.

Pripremila i prevela s ukrajinskog jezika Tetjana Ramač

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО ЛЕСЮ УКРАЇНКУ

Леся Українка – одна з найвизначніших постатей української літератури. Її справжнє ім'я – Лариса Петрівна Косач. Псевдонім вона обрала в юності, підкреслюючи свою українську ідентичність.

Змалку Леся виявляла виняткові здібності: у чотири роки вже читала, а перший вірш «Надія» написала у дев'ять років. Через туберкульоз кісток не відвідувала школу, однак здобула глибоку домашню освіту. Володіла близько десятима мовами та перекладала твори світової класики.

Попри тяжку хворобу, поетеса залишалася сильною духом. Її вірш «Contra spem spero!» («Без надії сподіваюсь!») став символом незламності.

Серед найвідоміших творів — «Лісова пісня», написана під враженням дитячих спогадів про Волинь. Леся Українка створювала яскраві неологізми та образи, а у своїх творах зображала сильних і незалежних жінок.

Померла у 42 роки, але її творчість назавжди залишила глибокий слід в українській культурі.

Підготувала Тетяна Рамач

METROPOLIT UKRAJINSKE GRKOKATOLIČKE CRKVE ANDREJ ŠEPTYCKYJ

Poljski aristokrat – i ukrajinski svećenik

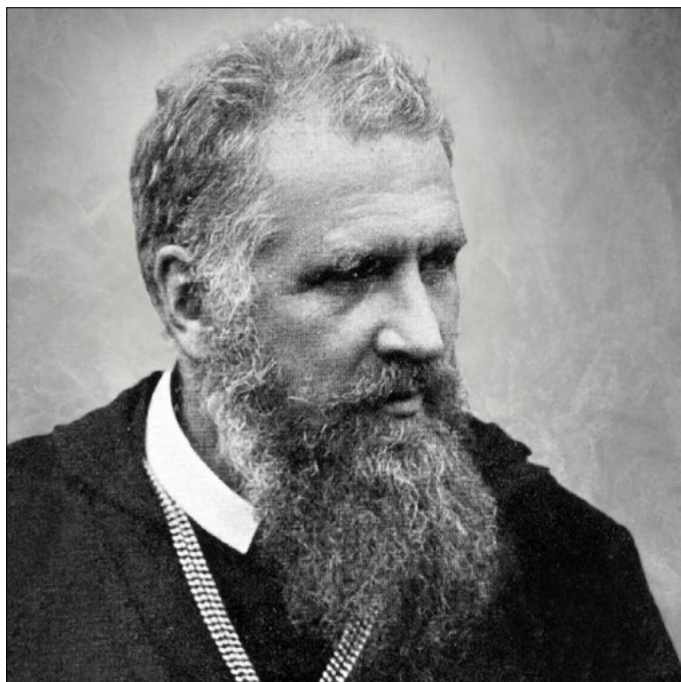
Grof Roman Maria Alexander Sheptytsky (rodno ime) bio je treći sin poljskog grofa Ivana (Jana) Šeptyckog i Sofije Fredro – kćeri poznatog poljskog pisca Alexandra Fredra. Rođen je 29. srpnja 1865. u selu Prylbyči blizu Ljviva. Kao i svi potomci aristokratskih obitelji, osnovno obrazovanje stekao je kod kuće, a kasnije je studirao u gimnazijama u Ljvivu i Krakovu, te je tečno govorio ukrajinski, engleski, francuski, njemački, poljski, hebrejski, latinski i druge jezike. Ipak, bilo je nešto posebno u njemu – ljubav prema Bogu. Mladi Roman je prvi put majci iznio svoju odluku da postane svećenik kada je imao devet godina. Tada je grofica sve pretvorila u šalu: kažu, postavši svećenik, više neće moći jahati svog „malog konja“. Iako je već tada primijetila veliku pobožnost svog sina i znala je da, ako ga dugo nema, sigurno se moli u kapeli. Sofiju Šeptycku još je više šokirala odluka 18-godišnjeg mladića da postane bazilijanski redovnik i promijeni rimokatolički obred na grkokatolički. Za poljsko plemstvo, kojem su pripadali grofovi Šeptyckyj, istočni obred bio je povezan s ukrajinstvom, te je stoga bio servilan, nedostojan pažnje. Mnogo prestižnija bila je vojna karijera (usput, brat Šeptyckog Stanislav postao je poznati vojskovođa, pa čak i ministar obrane Poljske). Roditelji su nagovarali i Romana da tim putem krene. No, njegova služba u povlaštenoj austrijskoj kopljaničkoj pukovniji u Krakovu pokazala se kratkom: nakon šest mjeseci Roman se razbolio od šarlaha, koji je uzrokovao komplikacije – progresivnu bolest limfnog sustava, koja je dovela do upale zglobova. Morao se oprostiti od vojske. Na očevo inzistiranje studirao je pravo i teologiju na sveučilištima u Vroclavu i Krakovu, stekavši doktorat iz prava (kasnije, postavši redovnik, nastavio je studij u isusovačkom sjemeništu u Krakovu i stekao doktorat iz teologije i filozofije). Kao i u djetinjstvu, vidio je svoj poziv u služenju Bogu i Ukrajini. Njegovi roditelji nisu imali drugog izbora nego pokoriti se sudbini i 28. svibnja 1888. odvesti sina u samostan otaca bazilijanaca u Dobromylju. Bratovima stopama krenuo je i Kazymyr Šeptyckyj – u redovništvu otac Klymentij.

„Ukrajinc sam od djeda i pradjeda“

Za samog Romana (u monaštvu – Andrej) Šeptyckog, takva želja da služi ukrajinskom narodu bila je sasvim organska. Znao je da njegovi preci potječu iz jedne od najstarijih i najuspješnijih ukrajinskih bojarških obitelji Haličine, koja je dobila povelju za pravo vlasništva nad zemljom još 1284. godine iz ruku haličko-volinjskog kneza Leva Danylovycha. Predstavnici obitelji Šeptyckih – Ljvivski biskup Varlaam, kijevsko-halički metropoliti Atanazije i Lev (potonja dvojica

U povodu 115. obljetnice posjeta velikog sina ukrajinskog naroda i ukrajinske Crkve metropolita Ukrajinske grkokatoličke crkve Andreja Šeptyckog Hrvatskoj, glavnom gradu i grkokatoličkoj Župi sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu na Gornjem gradu o čemu je svojevremeno s velikim poštovanjem pisao biskup Križevačke grkokatoličke biskupije mons. Janko Šimrak

„U službi Boga i Ukrajine“. U ukrajinskoj povijesti teško je pronaći toliko posebnu i svestranu osobu poput metropolita Ukrajinske grkokatoličke crkve Andreja Šeptyckog. Poljski grof koji je postao ukrajinski svećenik. Redovnik koji je znao kako zaraditi novac i tome je naučio Ukrajinac. Bogat čovjek koji je praktički sve, do posljednjeg novčića, davao razvoju ukrajinske crkve, znanosti, kulturi i domoljubnom odgoju mladeži. Domoljub koji je cijeli život branio ukrajinsku ideju. Čovjek koji je s kršćanskom poniznošću prihvatio svaku vlast - a imao je hrabrosti proturječiti jakim ovoga svijeta, pozivajući na pokajanje. Istovremeno, teško je pronaći osobu čiji je autoritet bio toliko neupitan za njegova života. Čak ni sovjetski sustav, koji je svoje protivnike lako žigosao kao „neprijatelje naroda“ i uništavao u logorima ili ih jednostavno ubijao (takva je sudbina čekala i dvojicu braće Andreja Šeptyckog: Leona i njegovu obitelj strijeljao je NKVD na njihovom imanju 1939., a Klymentij je umro 1951. u zloglasnoj Vladimirskoj centrali) – čak ni sovjetski sustav se nije usudio dotaknuti metropolita Andreja. Nosio je svoj križ do kraja, pognuvši glavu samo pred Bogom.

postali su osnivači konkatedrale sv. Jurja u Ljvivu) – svi su bili istaknute osobe u hijerarhiji Grkokatoličke crkve. „Ukrajina sam od djeda i pradjeda. I volio sam našu crkvu i naš sveti obred svim srcem, posvetivši cijeli svoj život djelu Božjem“, kasnije će napisati u jednom od svojih pastoralnih pisama. Ipak, svoje pravo na takav izbor morao je dugo braniti. Kada je 12. siječnja 1901. biskup Andrej Šeptyckyj stao na čelo Ukrajinske grkokatoličke crkve, stupivši na prijestolje metropolita, i Poljaci i Ukrajinci su ga s oprezom dočekali. Poljaci su ga smatrali izdajnikom, a Ukrajinci poljskim agentom koji će pokušati uništiti UGKC iznutra. I tek je dugogodišnji duhovni rad usmjeren na uzdizanje ukrajinskog naroda otopio taj led nepovjerenja i učinio metropolita neprikosnovenim autoritetom i duhovnim vođom.

Ekonomist i financijer

Značajnu ulogu u tome odigrao je poduzetnički talent i sposobnost zarađivanja novca metropolita Andreja. Unatoč činjenici da ga je monaški zavjet osobno obvezivao na poniznost i suzdržavanje od luksuza, ulagao je sredstva u razvoj raznih projekata, podučavajući Ukrajinke ekonomskoj i financijskoj pismenosti. Također se pobrinuo da svećenici, osim teološkog znanja, savladaju i svjetovne zanate – trgovinu, računovodstvo, vještine kooperative, poljoprivredu. Okolnosti su to potaknule: UGKC nije imala nikakvu državnu potporu ni pod Austro-Ugarskom ni pod Poljskom. U tim uvjetima crkva se pretvorila u svojevrsnu državu unutar države: unutar Ukrajinske grkokatoličke crkve, Andrej Šeptyckyj formirao je neformalni Kabinet ministara, koji je rješavao hitne ekonomske potrebe Ukrajinaca u Haličini. Značajan dio crkvenih (i metropolitovih) sredstava otišao je na otvaranje škola, bolnica, sanatorija i muzeja. Metropolit

je donirao osobna sredstva i svoje zemljište za organiziranje zadružnog liceja, škole hortikulture i škole za uzgoj žitarica.

Metropolita Andreja tražili su za podršku u raznim poslovnim inicijativama. I gotovo uvijek su je dobivali. Godine 1922. postao je suvlasnik prve ukrajinske tvornice slastica „Fortuna“, koju je otvorila Klymentyna Avdykevych, udovica profesora u gimnaziji Przemyśl, uloživši u posao nekretnine vrijedne 10 tisuća dolara. Isti iznos kasnije je u proizvodnju uložio opat Uznesenja lavre u Univu, Klymentij Šeptyckyj, kojemu je njegov brat prenio svoj udio. Kada su se poslovi tvornice poboljšali, braća Šeptyckyj odrekla su se svojih vlasničkih prava u korist Klymentyne Avdykevych. Kao rezultat toga, tvornica je 1935. izvozila svoje slastice u europske zemlje, pa čak i u SAD.

Šeptyckyj je uspješno razvio proizvodnju nafte na zemljištima koja pripadaju ukrajinskoj Grkokatoličkoj crkvi. Također, bio je inicijator stvaranja prvih rezervata. Imao je sredstva za njihovo održavanje i razvoj prodajući lovačke dozvole poljskim plemićima.

Godine 1910. metropolit se pridružio osnivačkom odboru Zemaljske hipotekarne banke (ZBG), stvorene na temelju hipoteka. Zahvaljujući Šeptyckom, ZBG je postala jedina ukrajinska banka čije su vrijednosne papire priznavale sve banke u Europi, pa čak i SAD-u. Banka je također pomagala ukrajinskim zadrugama poput „Siljskyj Hospodar/Seoski gospodar“, „Narodna Torhivlja/Narodna prodaja“ ili „Maslosojuz/Savez proizvođača maslaca“, koje su haličkim vrhnjem opskrbljivale cijeli svijet. Kao rezultat toga, 1936. godine trgovinski promet ukrajinskih mljekarskih sindikata u Haličini gotovo je udvostručio prihod naspram istog broja poljskih zadruga. Šeptyckyj smatrao je suradnju spasevanjem za ukrajinske seljake Halyčyne. „Radite zajedno, osnivajte kršćanske trgovine, javna spremišta žitarica i sve vrste drugih korisnih institucija u svojim selima“, napisao je. Mnogi svećenici odazvali su se pozivu Šeptyckog na oživljavanje ukrajinskog sela, osnivajući podružnice društva „Seoski poljoprivrednik“ u župama, pomažući u stvaranju javnih skladišta žita pri čitaonicama „Prosvita“ i Narodnih domova koji su se, uz to što su kreditirali seljake, bavili proizvodnjom i prodajom proizvoda.

Kao rezultat toga, za samo 10 godina, od 1904. do 1914., ukrajinska Halyčyna postala je zadružna republika, nadmašivši u poštenoj konkurenciji Poljake. Ova zadruga imala je svoju filozofiju, koja je proizašla iz Božjih zapovijedi: ne uništavati ono što pripada drugima, već graditi ono što pripada sebi, ne mrziti one koji su bogatiji, već stajati na vlastitim nogama.

Veliki mecena

Andrej Šeptyckyj djelovao je kao reformator mnogih aspekata života ukrajinskog naroda. Živi ukrajinski jezik uveden je u crkveno bogoslužje. Teološko obrazovanje je reformirano,

a teološko sjemenište u Ljvivu je reorganizirano. Šeptyckyj je podržavao ukrajinske privatne škole, velikodušno sponzorirao ukrajinska kulturna i prosvjetna društva te slao mnoge studente teologe na studij u Rim, Innsbruck, Freiburg i Beč. Metropolit se također brinuo za sirotišta, skloništa, vrtiće te financijski podržavao znanstvene, obrazovne, kulturne i umjetničke institucije, izdavačke kuće i javne organizacije.

Kao zastupnik haličkog Sejma (parlamenta) i član Gospodarske komore austrijskog parlamenta u Beču, Andrej Šeptyckyj branio je interese ukrajinskog stanovništva Haličine. Na njegovu inicijativu 1905. osnovan je Nacionalni muzej u Ljvivu, kojem je metropolit donirao jednu od najvećih ikono-grafskih zbirki u Europi. Godine 1903. podržao je kampanju za otvaranje Ukrajinskog sveučilišta u Ljvivu, 1923. postao je jedan od osnivača Teološkog znanstvenog društva, 1928. Ljvivske Grkokatoličke teološke akademije, 1939. Ukrajinskog katoličkog instituta crkvene unije nazvanog po Josyfu-Veljmyu Rutskom. Metropolit je također posvećivao veliku pozornost domoljubnom odgoju ukrajinske mladeži. Bio je jedan od osnivača ukrajinske izviđačke organizacije „Plast“ i cijelog ju je života podržavao, prepuštajući dio svojih posjeda za kampove za potrebe izviđača, podržavao je omladinske organizacije „Sokil“, „Sič“, velikodušno pomagao društvima „Prosvita“, ukrajinskoj školskoj organizaciji „Ridna Škola“ i drugim društvima koja su se bavila odgojem mlade generacije.

„Pružimo mladima takav odgoj koji bi ih učio ne samo teoriji, već i praksi života. Naučimo ih živjeti... Razvijajmo u mladima samostalnost, individualnost, naučimo ih da se više oslanjaju na sebe nego na druge, ne osvrćući se na pomoć vlade i zemlje, već na vlastitu inicijativu kako bi postigli samostalno postojanje“, napisao je metropolit.

Državnik

Kao crkveni vođa, Andrij Šeptyckyj imao je utjecaj i na državne procese. Tijekom Ukrajinske revolucije 1917.-1921., koristio je sav svoj autoritet i diplomatske vještine kako bi podržao Ukrajinsku Narodnu Republiku i Zapadnoukrajinsku Narodnu Republiku. 28. veljače 1918. metropolit je održao govor u Domu lordova u Beču o sklapanju Brestskog sporazuma, nakon čega je Holmska regija pripala Ukrajinskoj Narodnoj Republici. Godine 1919., zahvaljujući Šeptyckom, Vatikan, predvođen papom Benediktom XV., priznao je Ukrajinsku Narodnu Republiku. U ožujku 1939. podržao je stvaranje Karpatske Ukrajine, a u lipnju 1941. blagoslovio je proglašenje Zakona o obnovi ukrajinske države.

Andrej Šeptyckyj imao je ogroman utjecaj ne samo u Haličini, već i u cijelom svijetu. U razdoblju 1921.-1923. metropolit Andrej posjetio je ukrajinsku dijasporu u inozemstvu: u Kanadi, SAD-u, Argentini, Brazilu. Uz diplomatske kontakte,

organizirao je prikupljanje donacija za uzdržavanje haličke siročadi, kojih je nakon Prvog svjetskog rata bilo jako mnogo. Šeptyckyj je bio jedan od prvih 1933. koji je pokušao podići svjetsku zajednicu protiv zločina Holodomora iz 1932.-1933. te je pokrenuo kampanju prikupljanja pomoći za gladne u Dnjiparskoj regiji. Međutim, sovjetska vlada odbila je tu pomoć, a kasnije organizirala informativnu kampanju s ciljem minimiziranja razmjera Holodomora i time je te napore umanjila.

Unatoč činjenici da crkva uči da sva vlast dolazi od Boga, Andrej Šeptyckyj nikada se nije bojao suprotstaviti moćnicima ovoga svijeta. Tridesetih godina 20. stoljeća oštro je osudio politiku pacifikacije u Haličini i istupio protiv represije nad Ukrajincima, progona pravoslavnih svećenika i uništavanja pravoslavnih crkava. Isto pismo metropolit je uputio Staljinu nakon 1939., kada se Haličina našla u sovjetskoj zoni, pozivajući na prekid antireligijske propagande. Pisao je i Hitleru, pokušavajući zaustaviti nasilje. A kada su započela masovna strijeljanja Židova, naredio je svećenicima i redovnicima Ukrajinske grkokatoličke crkve da ih sakriju u samostane i izrade lažne putovnice kako bi ih spasili od smrti. Našavši se u epicentru sukoba između režima, ideologija i svih užasa 20. stoljeća, metropolit je ostao vjeran Božjoj zapovijedi – „Ne ubij“.

Pročišćenje od laži

Sovjetske vlasti žestoko su mrzile metropolita Šeptyckog. U materijalima koje su protiv njega prikupili časnici NKVD-a iz Ljviva tijekom operativnog naziva „Hodajući“ protiv vodećih osoba UGKC-a, proteže se izjava poput crvene niti: „Bez završetka sa Šeptyckim, nemoguće je iskorijeniti ukrajinski nacionalizam“. Pa ipak, ni Hitler ni Staljin nisu se usudili dirnuti metropolita Andreja - toliko je velik i neosporan bio njegov autoritet.

Bolestan, slab (posljednjih 13 godina života metropolit je bio vezan za invalidska kolica - posljedice šarlaha koji je pretrpio u mladosti bile su očite) - ostao je nedostupan neprijateljima.

*Ukrajinski institut nacionalnog sjećanja,
Natalka Poznjak-Homenko
S ukrajinskog jezika preveo Viktor Filima*

Napomena: Zagreb, župu sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu na Gornjem gradu i svoju rođenu sestru u glavnom gradu Hrvatske 1972. godine nakon progonstva posjetio je blaženi biskup Ukrajinske grkokatoličke crkve Vasyly Velyčkovskij. Iz Zagreba je krenuo za Rim gdje se susreo s patrijarhom Ukrajinske grkokatoličke crkve Josyfom Sljipim. Papa Ivan Pavao II. proglasio je biskupa Vasylja Velyčkovskog blaženim prilikom svog pastoralnog i pastirskog posjeta svojoj prado-movini Ukrajini, govoreći gotovo savršeno ukrajinski jezik, od 23. do 27. lipnja 2001. godine.

ВІЧЕ У ЗАГРЕБІ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ З НАГОДИ ЧЕТВЕРТОЇ РІЧНИЦІ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Минуло чотири роки від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, яке стало грубим порушенням норм міжнародного права. Жорстока російська агресія принесла Україні масштабні руйнування, а мільйонам українців – страждання, сльози, втрату рідних і вимушене розселення по всьому світу. Українці змушені жити під постійними обстрілами, часто без електроенергії, тепла та водопостачання. Водночас вони продовжують мужньо боронити свою державу, свободу, незалежність і загальнолюдські цінності.

У суботу, 21 лютого 2026 року, в столиці Хорватії – Загребі – відбувся захід на підтримку справедливої боротьби України за мир і безпеку.

Висловлюємо щиру вдячність усім, хто долучився до цієї події та продемонстрував солідарність з українським народом.

Окрема подяка товариствам-членам Української громади Республіки Хорватія, громадським діячам, представникам Уряду Республіки Хорватія, депутатам Хорватського Сабору, депутатам Європейського парламенту, іноземним послам, акредитованим у Республіці Хорватія, Місту Загребу, засобам масової інформації, неурядовим організаціям та об'єднанням, а також представникам муніципалітетів, міст і жупаній.

Разом – сильніші. Разом – за мир, безпеку та перемогу справедливості.

СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!

ДЯКУЄМО ХОРВАТІЇ ЗА ПІДТРИМКУ!

HVALA, HRVATSKA!

HRVATSKA ZA UKRAJINU!
ХОРВАТІЯ З УКРАЇНОЮ!

NO
PLACE FOR
DICTATORS
IN THE WORLD

TODAY
UKRAINE
FIGHTS
EUROPE

NO
BUSINESS
WITH
RUSSIA

